

KELEIVIS

THE TRAVELER LITHUANIAN WEEKLY

KELEIVIS
Prenumerata:
Amerikoje ir užsieniuose
metams \$5.00
Pusei metų 2.50
KELEIVIS
636 Broadway, So. Boston 27, Mass.

KELEIVIS
Lithuanian Weekly
Published in So. Boston, Mass.
Since February 9, 1905
Address:
KELEIVIS
636 Broadway, So. Boston 27, Mass.

NO. 38

SOUTH BOSTON, MASS., RUGSĖJO (SEPTEMBER) 19, 1962
Second-class postage paid at Boston, Massachusetts

Atskiro Numerio Kaina 12 Centų

57-TIEJI METAI

Jungtinių Tautų Seimas Pradeda Posėdžiauti

102 Tautų Atstovai Turi Aptarti Apie Šimtą Klausimų;
Turi Įstoti Dar 5 Nauji Nariai; Darbų Tvarka Labai
Ilga ir Dar Ilgėja; Svarbus Pinigų Klausimas;
Ginčai Dėl Atominio Ginklų Bandydų; Kas
Bus Generalinis Sekretorius?

Šį antradienį New Yorke pradeda posėdžiauti Jungtinių Tautų seimas (asamblėja), kuriame šiuo tarpu yra 102 nariai su 104 balsais (sovietų Ukraina ir sovietų Gudija turi po vieną balsą, nors nepriklausomybės neturi). Tai jau yra 17-ji Jungtinių Tautų seimo sesija.

Jos darbų tvarkoje yra arti šimto klausimų, dauguma jų neišsprendžiami, retkarčiais aptariami ir paliekami "ateičiai." Šioje sesijoje bus nutarta priimti dar penkis naujus narius—penkias nepriklausomas valstybes—Afrikos Rwandą ir Burundį, Vakarinių Indijos Jamaiką ir Trinidadą-Tobago, ir laukiama Alžerijos prašymo priimti ją ir narių skaičių po rugsėjo 20 d. parlamento išrinkimo.

Jungtinių Tautų seimas turės aptarti ir JT organizacijos finansus. Dabartiniu laiku JT organizacija, dėl Kongo avantiūros ir dėl laikymo kelių tūkstančių karių Egipto ir Izraelio pasienyje yra įklimpusi ir skolas ir iš jų negali išbėgti dėl to, kad kai kurie nariai nemoka savo dalies toms nepaprastoms išlaidoms padengti. Arabų kraštai neprisideda prie taikos korpuso išlaikymo Egipto ir Izraelio pasienyje, o rusai, prancūzai ir kitos valstybės nemoka pinigų Kongo tvarkymo kariuomenei išlaikyti. Tarp tautinis teismas nusprendė, kad tokios specialiai uždėtos duoklės turi būti visų narių mokamos, bet tą tarmą turi priimti ir JT seimas, nes teismas išnešė tik savo JT seimui neprivalomą nuosprendį, kaip tas klausimas atrodo iš teisinės pusės. JT seimas galėtų nutarti, kad valstybės, kurios nemoka specialiai uždėtų duoklių, būtų atimamas balsas seime, kol jos savo duokles sumokės, bet ar toks radikališkas nutarimas bus priimtas, dar nėra tikra.

Pastovaus generalinio sekretoriaus rinkimai dar tolokai, bet jau prasideda derbys ir užkulisų "veikla" dėl perrinkimo penkių metų terminui. Visi klausia, ko kio kainos rusai užsiprašys už balsavimą į gen. sekretoriaus vietą už dabartinį laikinį gen. sekretorių burmietį U Thant?

Amžinas nusiginklavimo klausimas JT seime bus aptariamas. Laukiama, kad JT seimas gali nutarti, kad ir be aiškiai surašytos sutarties ir be kontrolės didžiosios atominės valstybės sulaiky-

tų atominio ginklų bandymus. Rusai norėtų tokio nutarimo, nes jie visada galės tokį nutarimą "užmiršti" ir, kada jiems patogiu, vėl daryti atominio ginklų bandymus, kaip daro dabar Novaja Zemlia saloje.

Alžerija Balsuoja, Bet Nerenka

Alžerijos gyventojai šį ketvirtadienį balsuoja už naują parlamentą, kuriame bus 196 nariai. Yra išstatyta 196 kandidatai 196 vietoms, ir kaip žmonės bebalsuotų, išstatyti kandidatai bus išrinkti...

Naujas parlamentas turės paskirti pastovią krašto vyriausybę ir priimti konstituciją nepriklausomai Alžerijai.

Kovos Alžerijos vadų tarpe dar nepasibaigė, nors pilietinio karo ir persitvarkymo Ben Bella paruošė naują kandidatų sąrašą ir 53 seimui numatytus kandidatus iš sąrašo išbraukė, o į išbrauktųjų vietą įrašė savo šalininkus.

196 kandidatai buvo numatyti jau seniau, bet po pilietinio karo ir persitvarkymo Ben Bella paruošė naują kandidatų sąrašą ir 53 seimui numatytus kandidatus iš sąrašo išbraukė, o į išbrauktųjų vietą įrašė savo šalininkus.

Papuasai Skundžias, Kad Juos Pardavė

Naujosios Gvinėjos gyventojai papuasų pirmas nacionalinis kongresas pareiškė pasipiktinimą Olandijos sutartimi su Indonezija, pagal kurią Naujoji Gvinėja perleidžiama Indonezijai. Vienas papuasų delegatas stačiai pasakė: "Olandai mus pardavė Indonezijai ir Maskvai." Papuasai baukštos, kad Indonezija nedarys jokia plebisito, ar bent neleis papuasams laisvai pasirinkti, kaip jie norėtų tvarkytis. Toks gyventojų atsisakymas turi būti 1969 metais, bet ar Indonezija leis laisvai papuasams balsuoti ir iš viso, ar toks balsavimas bus, papuasai nėra tikri. Indonezija nori kolonijų, o Naujoji Gvinėja ir bus jų kolonija.

Sutartį tarp Olandijos ir Indonezijos pasirašė ir Indonezijos prezidentas Sukarno ir ją patvirtino Olandijos parlamentas.

VYRAI, KURIEMS TENKA SVARBIUS KLAUSIMUS SPREŠTI

Britų Bendruomenės vadai, susirinkę Londone turi daug svarbių klausimų aptarti. Vienas svarbiausiųjų šiuo metu—ar Anglijai dėtis ar ne prie Europos bendrosios rinkos valstybių. N. Zelandija, Australija ir Kanada bijo, kad Anglijai įėjus į Europos bendrosios rinkos sąjungą, užsidarys anglų rinką jų žemės ūkio produktams. Paveiksle iš kairės į dešinę matome N. Zelandijos min. pirm. K. J. Holyake, Australijos min. pirm. Robert Menzies ir Kanados min. pirm. John G. Diefenbaker.

Svedų Rinkimuose Laimi Socialistai

Sekmadienį, rugsėjo 26 d., Svedijoje vyko savivaldybių rinkimai. Pirmieji pranešimai apie rinkimų rezultatus sako, kad socialdemokratai žymiai sustiprino savo pozicijas įvairių miestų savivaldybėse ir provincijų tarybose.

Kadangi provincijų tarybos ir didžiųjų miestų savivaldybės skiria dalį senatorių, tai rinkimų rezultatai užtikrina socialdemokratų sustiprėjimą ir šalies senate.

Vėliausiomis žiniomis balsai pasiskirstė šitaip: už socialistus balsavo 50,9% balsuotojų, už konservatorius—14,7%; už liberalus—16,9%; už centro partiją—13,3% ir už komunistus—3,9%.

Svedų socialistų laimėjimas šiuose rinkimuose viršija 3 su puse nuosimčių balsų.

JAU PASIRUOSUSI

Phyllis Geraldine bus New Jersey valstijos mugės Trentone oficiali šeiminkė. Tai seniausia mugė JAV, nes rengiama 217-ąjį kartą. Toms pareigoms Phyllis gerai pasiruošusi kaip gėta šeiminkė.

Ch.Bowles Smerkia Kubos Karo Kalbas

Chester Bowles, prezidento Kennedy patarėjas Afrikos ir Azijos klausimais, griežtai smerkia tuos žmones, kurie kalba apie karą prieš Kubą. Toks karas nesukeltų pasaulinio karo, bet jis vis vien yra nepriimtinas, ir tik karštakosiai apie jį kalba. Kubos žmonės anksčiau ar vėliau atgaus savo laisvę ir be Amerikos ginklų.

Senatorius Scott iš Pensilvanijos, kaip ir senatoriai Keating ir Javits iš New Yorko mano kitaip. Sen. Scott ir Keating reikalauja, kad Amerikos vyriausybė blokuotų Kubą ir neleistų į ją rusiškų ginklų ir instruktorių. Sen. Javits reikalauja, kad Washingtonas pareikalautų iš rusų sustabdyti ginklų gabenimą į Kubą ir įsigyti rusų nepaklausys, tai sutrukdinti ginklų gabenimą visomis priemonėmis.

Prezidentas Kennedy perėitą savaitę sakė, kad šiuo tarpu Kuba bus palikta ramybėje, nes iš jos dar negresia pavojus jos kaimynams.

Amerikoje daug nepasitenkinimo kelia ir tas faktas, kad Amerikos sąjungininkų laivai (vokiečių, anglų, Liberijos vėliavos) gabena rusiškų ginklų ir kitką į Kubą.

PRANCŪZŲ TERORISTŲ CENTRAS BELGIJOJE

Belgų policija suėmė tris aukštus prancūzų "slaptosios armijos organizacijos" vadus, kurie slapstėsi Belgijoje. Belgų socialistų dienraštis "Le Peuple" šį pirmadienį pranešė, kad belgų policija išaiškino prancūzų teroristų ruošą samokslą nužudyti Prancūzijos ministro pirmininką Pompidou.

Du Rusų Šnipai Išprašyti Lauk

Du Sovietų Rusijos diplomatai neseniai buvo išprašyti iš Amerikos lauk už tai, kad jie bandė šnipinėti Amerikos paslaptis ir bandė pasamdyti vieną amerikietį duoti jiems įvairių informacijų ir norėjo, kad jis atstovautų "politiką, palankią Sovietų Sąjungai." Tas amerikietis yra kandidatas į New Yorko seimelį.

Išvartytieji šnipai, Jurij A. Mišukov ir Jurij Zaicev, jau apleido Ameriką. Jų bandytas papirkti amerikietis Flink "dirbo" su šnipais FBI policijos nurodymais.

PABĖGO JŪRININKAI

Iš italų laivo, kuris keliauvo iš Juodųjų marių į Kubą, Italijoje pabėgo iš 19 jūrininkų 12.

ABEJOJA DEL MASINŲ

New Yorko majoras Robert Wagner žada prašyti paaiškinimų dėl balsuojamųjų masinų netvarkingo veikimo Bronxo rinkimų apygardoje. Ten nominacinius demokratų rinkimus labai mažai skirtumu laimėjo Buckley 15-tam terminui prieš Levit Levy, kurį palaiko majoras.

Lenkai Juokiasi Iš Amerikiečių Kubos Baimės

Lenkų Min. Pirmininkas Cyrankiewicz Sako, Kad Tikras Pavojus Taikai Gresia Iš Vokietijos; Kubos Keli Milionai Nėra Pavojingi Amerikai; Vokiečių Norai Keisti Sienas Sudaro Pavojų; Kalbėjo Majdanek Muziejaus Atidaryme.

Anglai Baigia Tartis Su "Bendruomene"

Šią savaitę Anglijos sosti-nėje baigia posėdžiauti "Tautų Bendruomenės" valstybių atstovai, kurie tarėsi dėl Anglijos dėjimosi prie Europos muitų unijos. Jokio nutarimo nebuvo padaryta, gal tik bus paskelbtas bendras pranešimas apie pasitarimų eigą.

Tautų Bendruomenės valstybių atstovai, aplamai patėmus, nerodė per daug pri-singumo Anglijos dėjimuisi prie Europos "bendrosios rinkos," bet norėtų, kad anglai išsiderėtų lengvatų Bendruomenės nariams prekiaujant su Europos valstybėmis.

Ar Anglija dės, pareis nuo politinių partijų apsisprendimo. Liberalų partija aiškiai pasisakė už dėjimąsi, darbiečiai dar slyruoja ir konservatoriai dar nėra priėję vieningo nusistatymo. Iki spalio vidurio visos trys partijos turės savo suvažiavimus ir pasisakys tuo klausimu.

Ginčai Elektros Darbininkų Unijoje

Clevelande šią savaitę vyksta Amerikos elektros darbininkų unijos suvažiavimas. Tos unijos vadovybėje jau dvejį metus eina pikta kova tarp unijos pirmininko James B. Carey ir tos unijos sekretoriaus-izdininko Al Hartnetto. Ginčai vadovybėje žymiai nusilpnėno uniją, ir jeigu vienybė nebus atstatyta, tai unija gali netekti daug narių. Šalia Carey vadovaujamos elektros darbininkų unijos veikia iš bendros unijų sąjungos pašalinta į komunistus linkusi kita elektros darbininkų unija, kuri gali pasinaudoti unijos vadų peštynėmis.

MASS. BALSAVIMAS DOMINA KRASTĄ

Šį antradienį Massachusetts valstijoje vyksta nominaciniai partijų balsavimai. Ypač daug dėmesio kelia demokratų partijos kandidatai varžytynės, kuriose dalyvauja Edward Kennedy ir Edward McCormack. Nemažą dėmesio kelia ir jaunojo Lodge imtynės su kongresmanu Curtis republikonų partijoj. Laukiama, kad balsuos vienas milijonas balsuotojų.

Lenkijos ministerių pirmininkas Josef Cyrankiewicz sekmadienį kalbėjo Majdanek mieste, kur vokiečiai karo metu turėjo didelę koncentracijos stovyklą, kuri buvo skirta "Vokiečių Reicho priešams" naikinti. Ten lenkai atidarė memorialinį muziejų vokiečių aukoms paminėti.

Ta proga lenkų min. pirmininkas sakė, kad Amerikos visuomenė užsikrėtė isterika dėl Kubos ginklavi-mosi ir kalba apie pavojų iš Kubos pusės, bet užmiršta, jog tikras pavojus taikai greisia iš vokiečių pusės. "Argi rinkos," bet norėtų, kad anglai išsiderėtų lengvatų Bendruomenės nariams prekiaujant su Europos valstybėmis.

J. Cyrankiewicz kritikavo ir prez. de Gaulle, kuris, laikydamasis Vokietijoje, gyre vokiečių kariškas dorybes. J. Cyrankiewicz sako, kad lenkai turėjo progos pažinti tas vokiečių kariškas dorybes Lenkijoje, tame pačiame Majdanek mieste ir paskui matė vokiečius siaučiant Sovietų Rusijoje.

50,000 žmonių minia dalyvavo paminklinio muziejaus atidaryme. Majdanek mieste vokiečiai buvo įkūrę vieną iš briaurusių koncentracijos stovyklų, kur buvo naikinti lenkai, žydai ir kitų tautybių žmonės.

Dr. Soblen Mirė

Vilkaviškietis Maskvos šnipas, nuteistas Amerikoje kalėti iki gyvos galvos, dr. Soblen-Sobolevičius nusižudė pereitą savaitę Londone, kai jis buvo vežamas į aerodromą skristi į Ameriką. Jis paėmė didelę dozą miegamųjų miltelių ir nuvežtas į ligoninę ten mirė.

Amerikos Teisingumo Departamentas stengėsi tą šnipą išgauti iš Anglijos, nes buvo tikimasi, kad jis gali atidengti ir daugiau rusų šnipinėjimo paslapčių šiame krašte.

KONGE KARAS

Iš Katangos praneša, kad ten centralinės Kongo vyriausybės kariuomenė pradėjo puolimą prieš Katangos karo jėgas Kongolo srityje, į šiaurę nuo Elizabethville.

Padėtis Kongo respublikoje yra įtempta. Katanga laukia karo, ir kaltina JT.

Kubos klausimas

Kubos klausimu Amerikoje plačiai kalbama, ypač po to, kai rusai ir Kubos du atstovai Maskvoje viešai pasigyrė, jog Sovietų Sąjunga siūniai Kubą savo ginklus ir karinius instruktorius padėti Kubai gintis nuo neįvardintų "imperialistų" pasikėsinimų.

Tuo klausimu pereitą savaitę kalbėjo ir Amerikos prezidentas J. F. Kennedy. Jis sakė, kad Kuba kol kas dar nesudaro pavojaus Amerikos saugumui, todėl Amerika šiuo tarpu nieko nemano daryti Kubos komunistinei diktatūrai pašalinti. Bet jei iš Kubos gręstų pavojus pačiai Amerikai, jos bet kuriam sąjungininkui Lotynų Amerikoje, arba Amerikos kariškai bazei Kuboje, tada Amerika imtųsi reikalingų priemonių pavojui pašalinti.

Toks prezidento pasisakymas reiškia, kad šiuo metu Amerika nieko nedarys Kubos valdovams ir leis jiems šeiminkauti Kuboje, kaip jie nori. Bet su viena sąlyga, kad jie savo revoliucijos nebandys eksportuoti į kaimyninius kraštus ir nelies amerikiečių Guantanamo bazės Kuboje. Rusų ginklai ir keli tūkstančiai rusų karo instruktorių Kuboje nesudaro pavojaus nei pačiai Amerikai, nei kitiems Kubos kaimynams, kol Kubos revoliuciniai vadai nebandys savo revoliucijos jėga eksportuoti į kaimyninius kraštus.

Washingtono politika šiuo metu lieka ta pati. Su Kuba diplomatiniai ir ūkiški santykiai nutraukti, bet toliau to Amerika nebandys paveikti Kubos vidaus įvykių. Tuo tarpu Maskva yra pasiryžusi Kubą išlaikyti savo "globoje" ir nesigaili jai ūkiškos ir karinės paramos, kad Kubos diktatūra galėtų išsilaikyti ir gal net sustiprėti.

Kubos revoliucija, po to, kai tos revoliucijos vadai pasuko į komunistinės diktatūros kelią, pergryvena sunkią vidaus krizę. Apie revoliucijos "eksportą" Kubos vadai vargu gali svajoti šiuo metu, jų pirmas rūpestis yra sustiprinti pašlijusį Kubos ūkį, kraštą pagreitintu būdu industrializuoti ir atsistoti stipriau ant kojų. Gal žymi rusų pagalba leis Kubos barzdoms nugaltėti ūkiškus sunkumus, užtikrinti Kubos gyventojams maistą ir pastogę, o tada ateis laikas pagalvoti apie revoliucijos "eksportą".

Maskva pereitą savaitę paskelbė ilgiausią pranešimą, kuriame įspėja, kad bet koks bandymas užkariauti Kubą ar nuversti Kubos diktatūrą gali sukelti pasaulinį karą. Tas "įspėjimas" į Amerikos vyriausybės nusistatymą šiuo tarpu palikti Kubą ramybėje, neturėjo jokios įtakos, neš rusai grasina ne pirmą ir ne paskutinį kartą ir nežiūrė visų jų grasinimų, visi žino, kad dėl Kubos jie pasaulinio karo nekels. Bet rusų "įspėjimas" įdomus yra pažadas, palikti Berlyno skaudulį šiuo tarpu (iki Amerikos šio rudens rinkimų) ramybėje. ... Koks reikalas risti Kubą su Berlynu? Ar tik nesiūlo maskoliai parduoti Kubos revoliucionierius su visomis jų barzdomis už Amerikos nuolaidas Berlyne? Tokias mintis kelia tas keistas "įspėjimas", kuris žada ramybę Berlyne porai mėnesių ir kelia triukšmą dėl tolimesnės Kubos. Jei rusai tikisi už Kubą gauti Berlyną, jie vargu ką laimės. Amerika gali Kubą labai greit sutvarkyti, jei toks reikalas iškiltų, ir kartu gali Berlyne jokių nuolaidų rusų imperializmui nedaryti. Mainymas Kubos į Berlyną rusams būtų grynas pelnas, bet Amerikai nieko neduotų, nes Kubos reikalas yra sutvarkomas visai nepriklausomai nuo Berlyno ir neatsižvelgiant į rusus.

Washingtono bandymas sulipdyti kokį nors bendrą Amerikos respublikų frontą prieš Kubos nyktuką, kol kas jokių teigiamų rezultatų neduoda. Čia tai yra silpniausia "Kubos klausimo" vieta.

Juozas Stilsonas 1891 - 1962

A. JENKINS
(Tėsinys)

Apie Juozą Stilsoną kiek plačiau rašėme dėl to, kad jis savo darbu daug kuo skyrėsi nuo mūsų kitų, eilinių organizacijos žmonių.

JUOZAS STILSONAS

Zinau, kai kas pasakys, kad ir Stilsonas buvo "kaip visi," bet taip sakantieji gal neturėjo progos dirbti organizacijoje ir neturėjo galimybės stebėti, ką reiskia pasisventę ir atsidavę darbas darbininkų organizaci-

joje, kur trūko ir išsilavinusių žmonių, ir mokančių organizacijos darbą dirbti, ir suprantančių organizacijos uždavinius ir veikimo būdus.

Juozas Stilsonas gerą dalį savo gyvenimo skyrė lietuvių darbininkų organizavimui šiame krašte. Jis geroką laiką buvo organizacijos centre ir uoliai mokė mus visus organizuoti veikti, mokyti, kaip vesti susirinkimus, kaip duoti apyskaitas centrui apie kuopų veikimą ir tt.

Yra žmonių, kurių biografija sunkiai yra atskiriama nuo jų vadovautų organizacijų istorijos. Aš manau, kad ir Juozo Stilsono biografijos negalima skirti nuo Lietuvių Socialistų Sąjungos istorijos.

LSS per pirmuosius savo gyvenimo metus daugiausia

JAV VICEPREZIDENTAS PAS POPIEŽIŲ

JAV viceprezidentas Lyndon B. Johnson, lankydamsi Italijoje, buvo priimtas ir popiežiaus Jono 23-jo. Audiencija tęsėsi 41 minutę. Svarbiausia pasikalbėjimo tema buvo taika, bet buvo paliesti ir socialinių reformų bei erdvės klausimai.

JAV konstitucijai 175 metai

Amerikos konstitucija buvo priimta lygiai prieš 175 metus ir ji iki šiai dienai "veikia" ir yra piliečių, valdančiųjų, teismų gerbiama.

175 metai yra ilgas laikas. Gyvenimas per tą laiką pasikeitė. Turėjo pasikeisti ir konstitucija. Bet visi JAV konstitucijos pakeitimai buvo padaryti pačios konstitucijos numatytu būdu, įvairiais jos pagerinimais. Jau 23 kartus konstitucija yra taisyta, gerinta, papildyta, bet savo esmėje ji paliko tokią, kokią ją priėmė valstijų delegatai 1787 metais rugšėjo 17 d.

Nėra turbūt kito pavyzdžio, kur valstybės konstitucija būtų tiek ilgai veikusi ir nenusidėvėjusi. Galima sa-
kyti, kad Anglijos konstitucija ar tik nebus senesnė, bet kaip ji gali būti senesnė, kad jos iš viso nėra, yra tik eilė įstatymų, papročių, o rašytos konstitucijos niekas nežino.

Kadaise graikų įstatymų davėjas manė, kad reikia bent dešimties metų konstitucijai išbandyti. Amerikos konstituciją gyvenimas jau bando 175 metus ir ji vis dar stipri, vis dar visų gerbiama ir pripažįstama. Niekas Amerikoje nesiekė smurtu konstituciją pakeisti ar ją panaikinti. Jei keisti, tai pačios konstitucijos numatyta keliu, bet į ją nesiekė, sinti, jos nelaužyti.

Amerikos konstituciją priėmė 12 valstijų delegatai. Tų delegatų buvo išrinkti 65, bet posėdžiuose dalyvavo tik 55, o už konstituciją balsavo tik 39 delegatai. Kiti balsavime nedalyvavo arba balsavo prieš ją.

Amerikos konstitucija yra labai trumpa. Bent pagrindinė konstitucija turi tik 7 straipsnius, kuriuose surašyta kaip Jungtinės Valstybės turi tvarkytis, kaip valdžia paskirstoma tarp įstatymų leidimo, vykdomosios ir teisiamosios valdžių. Tie pagrindiniai nuostatai išsilaikė iki mūsų dienų.

Trumpa buvo JAV konstitucija ir todėl greit pasirodė jos trūkumai. Joje buvo nustatyta susijungusių ir Federaciją valstybių bendroji tvarka, apie kongresą, apie prezidento rinkimus ir prezidento teises bei jo santykius su kongresu, apie teismų tvarkymą, apie atskiras valstijas ir jų santykius su piliečiais, apie konstitucijos pakeitimo tvarką ir apie valstybės skolų mokėjimą, bei konstitucijos išsilaikimą.

Piliečių teisės

Apie atskirų piliečių teises konstitucijos pagrindiniai straipsniai nekalba. Tas reikalas buvo paliktas atskiroms valstijoms tvarkyti. Bet tik priėmus konstituciją ir vos jai išsilaikėjus, krašte pradėjo kilti reikalavimai visas piliečių teises surašyti pagrindinėje viso krašto konstitucijoje ir iš to reikalavimai. Didžiosios Prancūzų Revoliucijos įtakoje, buvo priimtas pirmas ar pirmieji konstitucijos pataisymai, vadinami "Bill of Rights."

Vėliau sekė kiti konstitucijos papildymai, bet pagrindinė konstitucija išsilaikė iki mūsų dienų. Prieš ją

niekas nesikesina, ji pergryveno žiaurų keturių metų pilietinį karą, kurį teisingiau būtų galima vadinti karu tarp valstijų ir po 175 metų konstitucija vis yra gyva ir protingai tvarko milžiniško krašto gyvenimą.

Amerikos konstitucija buvo svarstoma slapta, jokių protokolų apie valstijų delegatų debatus dėl krašto konstitucijos nebuvo vedama ir iki 1840 metų niekas nežinojo, kas ir kokius pasiūlymus konstitucijos svarstymuose atstovavo. Tik daug vėliau paaiškėjo, kad vienas delegatas, vėliau išrinktas šalies prezidentu, James Madison, kas vakarą užrašinėjo delegatų kalbas ir siūlymus ir iš jų James Madison užrašė sužinome, kaip konstitucija buvo priimta ir kokie delegatai atstovavo vienokias ar kitokias pažiūras.

ISIDĖMĖTINI ŽODŽIAI

Žinomas žurnalistas Jeronimas Cicėnas savo sveikiname Liet. Valtiečių Liaudininkų S-gos rajoniam suvažiavimui Mt. Bridges, Ontario, Kanadoje liepos 14-15 d.d. tarp kita ko pasakė:

"Nėra kalbos, kad ateities kultūros istorikas stebės JAV lietuvių bendruomenės tarybos birželio 2-3 d.d. posėdžiais. Šešios valandos dėl "aukštosios" politikos ir nei minutės kultūrai. Kultūra (tai yra originali dailioji kūryba, menas ir pn.) turėtų būti mūsų tremties viena iš pareigų. Palikimas ateinančioms kartoms." (Sėja 3 nr.)

Bėda, kad Bendruomenės vadams ne kultūra rūpi. Jie dieną naktį svajoja, kaip visą "valdžią" į savo rankas suimti, todėl kultūra rūpinasi be bėra ir kada.

Ten pat J. Cicėnas rašo:

"Hanibalas prie vartų, gali tirti — "tremties rūtų darželys."

Tai tardamas turiu omeny "turistus" iš anapus: Miezėlį, Sluckį, Bieliauską, Česnavičių. Būkime įsisąmoninę, kad kur negali atviras Sovietų ambasados pareigūnas, ten atsiunčiama rašytojų ir kitų vardais pridengti pat tikslių pareigūnai.

"Išvyko, Rotomskui mirus, Laurynas Kapočius. Ar jis susilaukė mūsų "nekrologo"? Laurynas, be abejo, avansuos partinėje karjeroje. Ir yra ko! "Tėviškes Žiburiamis" ir kt. dešiniųjų spaudai nuėjo Almu (A. Šalčių, Ke. red.), torpedavo gražiai beklestintį "Darbą" ir, be kitų, izoliavo "Vienybę". Tai didelis okupanto laimėjimas."

INDENAI SMERKIA JŲ ŽEMIŲ UZLIEJIMĄ

Pennsylvanijos valstijoje užtvėnkta Allegheny upė, ir tvenkinys užlieja kadaise amžinai seneca indėnams pažadėtą žemę kaip jų rezervaciją. Susirinkę indėnai pareiškė sekmadienį dirbtinį ežerą pakrikštijo "Klastos ežerą" ir kaltina Amerikos vyriausybę sutarties sulaužymu. 1794 metais Amerikos vyriausybė pasirašė sutartį su indėnais ir pasižadėjo, kad indėnai galės laikyti sutartyje pažymėtas žemes visada savo rankose. Indėnų žemės yra prie Kinzua, prie New Yorko ir Pennsylvanijos sienos.

Iš staigmenų susideda visas mūsų gyvenimas.

Nodier

Kas savaitę

Dr. Sobolevičiaus mirtis

Praeitą savaitę Londone suauzdžio mirtimi baigė savo gyvenimą sovietų šnipas, Lietuvoje, Vilkaviškyje, gimęs Ruvelis Leiba Sobolevičius, čia Amerikoje žinomas kaip dr. Robert Soblen. Jis turėjo būti gabenamas į Jungtines Amerikos Valstybes sėsti į kalėjimą iki gyvos galvos už šnipinėjimą rusų naudai karo metu, bet vežamas į aerodromą, paėmė didelę porciją miegiamųjų miltelių ir nuo to po kelių dienų ligoninėje mirė.

Amerikos spaudoje dr. R. Soblen buvo garsinamas kaip "Lithuanian-born," kas techniškai buvo tiesa, bet esmėje buvo skriauda lietuvių vardui, nes turtingų Sobolevičių šeima su lietuviais nieko bendra neturėjo, išskyrus pasą kišenėje.

Šnipo mirtis užbaigė vieną šnipinėjimo istoriją iš karo metų, kada rusai, iš Hitlerio kaltės pasidarydami Amerikos sąjungininkais, rūpes tingai šnipinėjo Amerikos visokius paslaptis, lyg iš anksto ruošdamiesi dabar vykstančiam karui ir tur būt karštesniam susidūrimui su Amerika. Dr. Soblen mirė neįsivaikęs visų šnipinėjimo paslapčių ir tai buvo bene svarbiausia priežastis, kodėl Amerika stengėsi pabėgusį nuo kalėjimo šnipą vėl pasi-gauti.

Dr. Soblen mirtis nunešė jo turimas paslaptis į kapų tylą, bet to šnipo "palikimas" neabejojamai primins Amerikos atsakingiems pareigūnams budėti ir akylai sekti sovietiškus agentus, kurie čia visokiomis priedangomis dirba paslapčių žvejyboje darbu ir tam tikslui panaudoja savo diplomatus, slapčius agentus ir vietinius komunistus išdavikus.

Kas pirmas į mėnulį?

Amerikos prezidentas pereitą savaitę, kalbėdamas Texase, sakė, kad lenktynės tarp Amerikos ir Rusijos dėl pirmavimo erdvėje vyksta ir Amerika nesigailės pastangų, kad pasiektų pirmą vietą tose lenktynėse ir būtų pirmoji su savo astronautais mėnulyje.

Kas bus pirmas mėnulyje, dabar galima tik spėlioti. Amerikos mokslininkai jau seniai seka rusų visus bandymus ir žino visus jų netaisėtumus, todėl mano, kad rusus dar galima pralenkti ir pirmiems pasiekti mėnulį. Tikime, kad taip ir bus, o "oper" pasakysime tada, kai amerikiečiai pirmieji pasieks "poną Tvardauską" mėnulio paviršiuje.

Varžytynės dėl pirmavimo erdvėje yra taikios varžytynės, bet jos turi reikšmės ir karško pasiruošimo srityje, todėl kas pirmas mėnulyje, tas pirmas ir naujausių ginklų srityje. Vien jau dėl to linkėtina, kad taiki Amerika būtų pirmoji erdvėje.

Anglija ir Europa

Anglijos sostinėje baigia pasitarimus "Tautų Bendruomenės" valstybių vadai dėl Anglijos dėjimosi į Europos miltų uniiją. Tautų Bendruomenės vadai negali nutarti, ar Anglijai dėtis ar nesidėti, jie gali tik pareikšti savo nuomonę ir savo pageidavimus, o sprendimas yra pačios Anglijos reikalas. Bet Bendruomenės valstybių priitarimas ar nepritimas žymiai gali paveikti Anglijos visuomenę ir tuo žvilgsniu gali turėti nemažai įtakos į Anglijos apsisprendimą.

Vakarų valstybių tarpe laukiama, kad Anglija, po ilgesnių ar trumpesnių derybų visgi pasisakys už dėjimąsi prie Europos miltų unijos. To laukia ir Amerika. Europos ateities užtikrinimo atžvilgiu irgi būtų tik sveikintina, jei Anglija nutartų dėtis prie Europos valstybių, nes stipri ir vieninga Europa, ūkiškai klestinti, būtų rimčiausia kliūtis bolševizmui plėstis, o vėliau būtų pajėgi bolševizmo drumstą išstumti iš Europos rytinių ir centro valstybių.

Thurgood Marshall teisėjas

Pereitą savaitę Amerikos senatas 54 balsais prieš 16 balsų patvirtino negrą teisininką Thurgood Marshall apeliacinio teismo teisėju.

Pietinių valstijų senatoriai patvirtinimą tęsė kone visus metus, bet pagaliau ir jie, nežinia dėl sarmatos ar dėl nebeturėjimo priemonių, nebetrukė patvirtinimo, nors 16 senatorių visgi atsidarė, kurie balsavo prieš.

Teisėjo T. Marshall patvirtinimas užsitęsė tiek ilgai tik todėl, kad jis yra negras. Niekas nereikšė abejonių dėl jo sugebėjimo teisėju pareigas eiti, ar dėl jo kitų kvalifikacijų. Kai kam odo spalva yra nusveriantis dalykas, ir tokių tipų netruksta ir senate.

J. D.

ADMINISTRACIJOS PRASYMAS

"Keleivio" administracija prašo mielųjų skaitytojų, kurie keičia adresą, pranešant naująjį adresą neužmiršti parašyti ir senąjį.

1963 METŲ KELEIVIO

KALENDORIUS

Jau ruošiamas spaudai. Laikas jį užsisakyti.

Kaip kasmet, Kalendoriuje bus svarbių ir įdomių skaitymų, informacijų, eilių, juokų ir patarimų.

Kalendorių galima užsisakyti kartu su Keleivio prenumerata, arba atskirai. Kalendoriaus kaina palieka kaip buvusi — 75 centai.

Kalendoriaus užsakymus ir pinigus prašome siųsti šiuo adresu:

"KELEIVIS"

636 E. Broadway — South Boston 27, Mass.

KAS NIEKO NEVEIKIA,
TO NIEKAS NEPEIKIA.

Amerikos Lietuvių Gyvenimas

KAS SKAITO RAŠO,
TAS DUONOS NEPRASO.

KAS GIRDĖTI CHICAGOJE

Kur Kalėdos, o jau
prasideda jų bėdos...

Su Darbo Dienos švente nors ir užsibaigė oficialus atostogų metas, bet po jo dar nespėjus atsipeikėti jau atskuba dar "karštesnis", daugiau galvosukų sukeliąs Kalėdų laikotarpis. Biznierių per spaudą, radiją, televiziją ir kitomis priemonėmis taip įsiūbuoja publika, kad daugumas net ir pusiausvyros netenka beprakinėdami, berinkdami savo artimiesiems ar pažįstamiems "prezentus".

Rugsėjo pirmomis dienomis chigagiečiai gavo ir The Hope School kalėdinių sveikinimų siuntinėlius, kuriuose yra 14 kalėdinių sveikinimų kortelių ir už jas prašoma atsiųsti nemažiau \$1.25. Gautas pelnas bus sunaudotas aklų ir su defektais gimusių vaikų mokyklos paramai, kuri yra Springfield, Ill. Žmonės, žinoma, į tai savo nuosirdžia parama atsiliepi. Netrukus Chicagoje ir parapijinių mokyklų mokiniai nešios pardavinėdami kalėdinių sveikinimų kupinas dėžes. Taigi, nors Kalėdos, kaip sakoma, dar už kalnų, bet jų progą biznierių jau prasidėjo.

Naujas kepyklos savininkas
Town of Lake lietuvių kolonijoje veikusi "Vaclavo Dukšto ruginės duonos ir kt. kepsnių" kepykla perėmė naujas savininkas Juozas Ankus. Naujasis savininkas patalpas perdažė, pertvarkė ir žada ruginės duonos kepimo biznį išplėsti žymiai plačiau ne tik lietuvių, bet ir kitataučių tarpe. Linkime geriausios sėkmės.

Lietuvių tautinių šokių iventė Chicagoje

Ateinančiais metais liepos 7 d. Chicagoje įvyks II-ji JAV ir Kanados lietuvių tautinių šokių šventė, kurią rengia LB Chicago apygardos valdyba. Šventės rengimo vyr. vadovu paskirtas Bronius Nainys. Šiuo laiku registruojami visi tautinių šokių vienetai, kurie sutikti dalyvauti šioje šventėje. Toliau seks techniniai tautinių šokių vienetų paruošimai, mieji darbai bendrai programai šventėje atlikti.

Pirmoji tautinių šokių šventė Chicagoje, įvykusi 1957 m. birželio 30 d., praėjo labai sklandžiai ir turėjo geriausią pasisekimą, nes lietuviškoji publika pilnai užpildė didžiulės International Amphitheatre patalpas, kuriose vyko tautinių šokių šventė.

Miljoninio fondo vežimas mėginamas stumti priekin

Bene prieš porą metų Chicagoje dr. A. Razmos ir vėliau dar keletui prie jo prisidėjus buvo pagimdymas vadinamas Lietuvių Miljoninis Fondas, kuris dabar pavadintas Lietuvių Fondu, ir į jį pasiūlyta surinkti vienas milijonas dolerių. Tai nieko sau apvali ir gana patraukli sumelė. Tasai milijonas dolerių būtų panaudotas išlaivinti Lietuvos atstatymo reikalus, o jo nešami procentai būtų sunaudojami čia šioje vietoje įvairių kultūrinių reikalų paramai ar jų vysty.

mui. To fondo valdybą ir tarybą sudaro 17 asmenų, bet žinoma, ne visi reikalaujama tūkstantinę dolerių fondą yra įnešę. Sakoma, kad yra jau per 40 asmenų, kurie savo tūkstantines ar šimtines fondui įnešę ar pasiryžę įnešti. Taigi milijoninio fondo vežimas vos vos kruvina. Vežimo pastūmėjimui fondas, kurio adresas yra 7243 So. Albany Ave., Chicago 29, Ill., išsiuntinėjo LB apylinkių valdyboms aplinkrašti ir pasiūlymų lapus įnašams fondui. Abejotina, ar šis žingsnis duos patenkinamų vaisių, nes doleriai čia taip nesimėto, kaip Vokietijoje D.P. lageriuose reichsmarkės.

Lietuvių Chicago sukakties minėjime

Keleivijje jau buvo trumpai paminėta, kad šiemet Chicago švenčia 125 metų gyvavimo sukaktį, kurioje prideramai pasirodė ir lietuviai, bet mūsų šioje spaudoje apie tai nedaug tebuvo rašyta.

Rugpjūčio 24 d. Chicago vidurmesčio gatvėmis įvyko sukakties minėjimo paradas ir gal net didžiausias Chicago istorijoj. Užtruko net 2 valandas. Lietuviai dalyvavo dviejomis platformomis: pirmoje su palydovais važiuojo "Miss Lithuania" grožio karalaitė Dalia Šulaitytė, antroje—tautinių šokių grupė Ateitis šoko tautinius šokus.

Rugpjūčio 25 ir 26 dienomis Navy Pier patalpose vyko paroda, kurioje buvo parvaizduota, kaip iš pelkėtos, krūmokščių apaugusios, indėnų šėtomis nusagstytos vietovės išaugo didžiulis progresas, pramonės ir pasaulinio garso miestas Chicago. Lietuviai šioje parodoje turėjo nemažą ir gražiomis gėlėmis žydintį paviljoną su dar gražesniais tautiniais rūbais lietuvaiteis. Lietuvių grupę paradoje įrengė Lietuvos Vyčiai, padėdami LB Chicago apygardos valdybos.

Paviljonas buvo sudarytas iš dviejų dalių. Pirmąją dalį "Lithuania" puošė įvairūs Lietuvos krašto vaizdai, išstatyti gintaro dirbiniai, lietuviškos lėšės, tautinių raštų juostos, audiniai ir kiti rankų dirbiniai. Visa tai labai gražiai derinosi įvairiaspalvių gėlių aplinkoje. Antroje dalyje— "Lithuania of Chicago" buvo iškabinta apie šimtas nuotraukų. Tai Chicago lietuvių įsteigtų bankų, biznio įstaigų, bažnyčių ir kt. visuomeninio ar kultūrinio pobūdžio pastatų atvaizdai. Iš to kiekvienam susidarė vaizdas, kad lietuviai Chicagoje yra įleidę stiprias šaknis ekonominame gyvenime, Perodos lankytojai, tarp jų daugelis gen. konsulas dr. P. Daudžvardis, padedant darbščiai žmonei Jūzei Daudžvardienei.

Parodos lankytojai, tarp kita ko, turėjo ir dar vieną staigmeną, aplankydami pirmą kartą į Chicago atplaukusį japonų prekinį laivą Mikishimi Maru. Garbė lietuviams, kad šioje Chicago sukakties parodoje lietuviams ir Lietuvai taip sumaniai atstovavo. Lietuviai šio kartą geriau pasirodė, negu kitos tautybės, kurių asumačiau tik 4 paviljonėlius.

Teisėjas A. F. Wells siekia aukštesnio posto
Lietuviai teisėjas A. F. Wells šiuo laiku yra Chicago eismo vyr. teisėjas (traffic court superv.). Garbė, kad lietuvis tokias pareigas užima ir jas be jokių priekaištų atlieka. Didesnių pastangų dėka teisėjas A. F. Wells yra įtrauktas kandidatų sąrašą į Cook apskrities aukštesnįjį teismą. Žinoma, kad jis ateinančiuose rinkimuose lapkričio 6 d. ir laimės. Lietuviai demokratų po 1960 m. rudens rinkimų pakrikstino ir metus "pergalės metais". Taip, tai taip. Demokratai pasiekė absoliučią pergalę ir "savuosius" aprūpino riebiais valdiniais "džiabais". Lietuviams demokratams iš tos "pergalės" bemaž neko nukliuvo. Politikieriai žino, ką daro: ar lietuviams ką nors duosi, ar jiems visiškai nieko neduos, jų dauguma visvien balsuos ir kitus ragins balsuoti už demokratų frontą.

J. J-tis

Pakalbinkime draugus, kaimynus ir pažįstamus užsitaupę penki doleriai.
kyti "Keleivį". Kaina mė-

GERIAUSIA DOVANA

Jei galvojate apie dovaną savo pažįstamam ar draugui, tai atsiminkite, kad geriausia dovana bus šios knygos:

H. Tautvaišienės "Tautų kapinynas Sibiro tundroje," kaina \$1.25.

Stasio Michelsono "Lietuvių Išeivija Amerikoje," kaina minkitas vėliais \$4, kietais \$5.00.

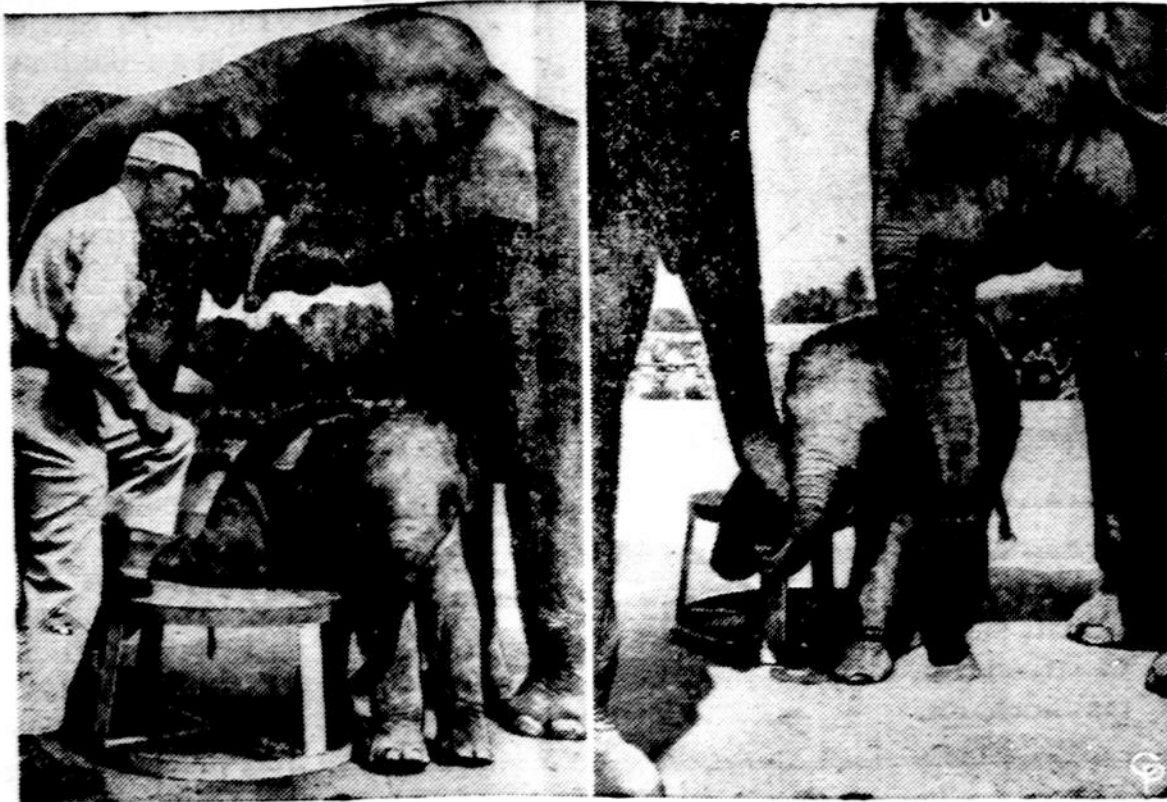
Stepono Kairio "Lietuva budo", kaina \$5.50

Kipro Bielinio "Dienojant", kaina \$6.00.

Kipro Bielinio "Penktieji metai", kaina \$6.00.

Jas galite gauti ir Keleivio administracijoje: 636 Broadway, So. Boston 27, Mass.

PIRMOSIOS PAMOKOS

Seni drambliai mokina jauną drambluką "triksų," kaip iš zoologijos sodo lankytojų Portland, Ore., daugiau žemės riešutų ir kitų skanėstų iškaulyti.

KAS NAUJO BROOKLYNE

Našus LDD 7 kp. susirinkimas

Rugsėjo 9 d. buvo eilinis susirinkimas. Tai buvo pirmasis susirinkimas po atostogų. Jam pirmininkavo B. Spūdienė, sekretoriavo A. Buivydiene.

St. Briedis pranešė, kad jis pasiūlė Centro Komiteiui per \$100 narių mokesčio ir kad gavo pakvitavimą iš centro sekr. N. Jonuškos.

J. Buivydas pranešė, kad iš LDD Centro Komiteto gavo paraginimą rūpintis antkapį drg. J. V. Stilsonui pastatyti ir paaiskino, kad tą reikaltį svarstė kuopos taryba ir nutarė: antkapio pastatymas yra šeimos reikallas, o LDD Centro Komitetas turėtų išleisti drg. J. V. Stilsono ir St. Strazdo biografijas. Iš Centro Komiteto atsakymo dar negauta.

Susirinkimo dalyviai šitam valdybos pasiūlymumui pritarė. Su tuo sutiko ir vėlionio J. V. Stilsono našlė.

Pavasari buvo nutarta surengti gegužinę, bet ji nesurengta, nes autobusai labai pabrango.

Drg. P. Kraučukas vėl išskrenda į šiltus kraštus žiemoti. Sumetus po žaliuką, "išmesta čerka" jo sveikaton ir palinkėta maloniai ten laiką praleisti ir vėl grįžti.

Pranešus, kad kuopos narys Jonas Herman, gyvenantis Sharper, Fla., spalio 6 d. mirė vydybino gyvenimo 50 metų sukaktį ir kad jo žmonas su vaikais, anūkais ir draugais ruošia iškilmes, pavesta St. Briedžiui kuopos vardu suakutuvininką pasveikinti.

LDD kuopos narys

B. Chirbaitė-Benner laimėjo

Daug džiaugsmo buvo Keleivio skaitytojui Jakačiui, Chirbu, ju dukters ir anūkės Barbaros Chirbaitės-Benner šeimoje, kai Barbora Chirbaitė-Benner laimėjo televizijos programos "The Price is Right", kurią veda Bill Cullen, varžybas.

Ta programa skiria vertingų dovanų tam, kuris atspėja tu dovanų kainą. Varžybose dalyvavo 40 asmenų, ju tarpe ir Barbora Chirbaitė-Benner iš Gillette, N. J.

Televizijos žurnalas T.V. Guide aprašė tas varžybas, išspausdino Barbaros nuotrauką ir dovanų sąrašą: 21 pėdų laivas "Century Coronado," gražiai sukombinuotas stalias ir spinta, labai brangus Royal Worcester porceliano indų rinkinys, didelė krosnis visokiai mėsa kepti, 104 svarai dešrų ir t.t. Bendra tų dovanų vertė yra \$13,988.

Tas dovanas laimėjus, Barbora tuoj buvo rūpesčio, kaip jas tinkamai sunaudoti. Visų pirma, ką daryti su tokiu dešrų kiekiu. Bet atsirado patarėjų, padėjėjų, ir viskas buvo išspraudota, tik žemesnėmis kainomis. Apsipirkusi, kas jai būtina, Barbora likusius pinigų padėjo į banką savo mažamečio sūnaus ateities mokslui.

Barbora iš savo tėvelių paveldėjo ne tik grožį, bet ir gabumus. Jos mamytė Albina Chirbienė buvo gražuolė, šokėja, lietuvių Lyračių grupės pasižymėjusi narė. Garbė Albina ir Viktorui Jakačiams už tokios dukters išauklėjimą.

Natalija

WATERBURY, CONN.

D. Venclauskaitės gegužinė Balfui

D. Venclauskaitė savo sodyboje jau kelinti metai rengia gegužinę ir Vasario 16 d. minėjimą ir jo pelną skiria Balfui. Tuos pobūvius ji rengia savo tėvų—žymaus advokato, visuomenininko, socialdemokratų veikėjo Kazimiero Venclausko (mirė 1940 m.) ir didele labdarybe pasižymėjusios Stanislaus Venclauskienės (mirė 1958 m.) atminimui pagerbti. Svečiams maistą duoda rengėja, jam paruošti atsiranda patalkinančių rankų, tuo būdu visos pajamos tenka Balfui.

Tokia gegužinė buvo ir šiemet rugsėjo 15 d. D. Venclauskaitės sodyboje—Spindle Hill Road.

ST. PETERSBURG, FLA

Atitaisoma klaida

Keleivio Nr. 36 parašyta, kad mirė Bronius Varasinas, o turėjo būti Bronius Varasinas; parašyta, kad jis buvo choro vedėjas, turėjo būti choro sekretorius. Už klaidą atsiprašome.

Globoja kaip vanagas vištas.

Kanados Lietuvių Diena

Kanados ir JAV lietuvių sąskrydis prie Detroito upės buvo surengtas rugsėjo 1-3 d.d., Darbo Dienos savaitgalį. Tai Devintoji Kanados Lietuvių Diena ir jau antrą kartą Windsore (1956 m. čia buvo 4-ji KLD)

Ivykis neeilinis ir atgarsį, reikia tikėtis, turės nemažą. Iš tolimų Kanados ir JAV miestų žmonių nebesuvažiuo tiek daug, kaip prieš šešerius metus, bet visgi keletras šimtų atvyko iš Toronto, Hamiltono, Chicago, Clevelando. Be abejo, detroitiečiai suvaidino didelį vaidmenį, nes tarp masių gerbuvyje paskendusiu ir lietuvių, besisakiusiu tautiečių, Detroito dar turime keletą šimtų žmonių, kurie lietuviškoje veikloje visada dalyvauja ir kurie 9-ją KLD vieningai parėmė.

Patys didieji žmonių susibūrimai buvo du: rugsėjo 1 d. Cleary auditorijoje surengtas susipažinimo balius ir rugsėjo 2 d. ten pat įvykęs iškilmingasis aktas bei koncertas. Pirmajame dalyvavo virš tūkstančio tautiečių, o antrajame gal šimtai, ar dviem mažiau. Susipažinimo baliuje jokios oficialios programos nebuvo, bet nuotaika visų buvo puikiai sukurta nuo pradžios iki galo, ir naujų pažinčių tikrai daug sumegzta, taipgi daug senų atnaujinta. Liuksusinė salė su ištisa stiklo siena, atgręžta į Detroito upę, kurios blizganciose bangose skendėjo Detroito dangoraižių paslaptingi siluetai, arba ūkai, vandenynų laivai, ir ne romantiškas Chirbienė buvo gražuolė, šokėja, lietuvių Lyračių grupės pasižymėjusi narė. Garbė Albina ir Viktorui Jakačiams už tokios dukters išauklėjimą.

Iškilmingasis aktas buvo pradėtas vyriausio KLD rengėjo Mykolo Kizio žodžiu: Vėliau pasigėrėtinai šią programos dalį tvarkė jauna, daili čikagietė Vanda Gegevičiūtė. Jos pakviesti vienas po kito lipo į sceną garsūs vyrai, kad pasakytų garsius, viltį žadinančius žodžius. Jų tarpe buvo naujasis Lietuvos generalinis konsulas Kanadoi dr. Jonas Žmuidzinas, Windsorio miesto burmistras Michael Patrick, PLB vyr. valdybos atstovas B. Vaškėlis, liberalų atstovas Kanados parlamente Paul Martin, Londono, Ont., katalikų vyskupas-pašalbininkas G. E. Carter, vyskupas Vincentas Brizgys, PLB JAV krašto v-bos pirm. Stasys Barzdukas, Kanados LB vyr. v-bos pirmininkas Stepas Kęsgaila. Per penkiasdešimt minučių pasakytą daug karčių žodžių sovietinio imperializmo adresu ir reikšta viltis, kad teisingumas laimės, kad laisvė Lietuvai grįš. Raštu sveikinsiu tarpe buvo Vliko Vykdomosios Tarybos p-kas dr. Antanas Trimakas, Naujienų dienraščio redaktorius dr. Pijus Grigaitis, Vilniaus Krašto Lietuvių S-gos Kanadoje vardu Baronas ir LB Fort Williams apylinkės vardu sveikintojas.

Koncertinė dalį atliko čikagieškis Dainavos Ansambelis, vadovaujamas Stepo Sodeikos, dar dalyvaujant so-

listam Monikai Kriškauskienei ir Jonui Vazneliui. Tautinių šokių grupė iš Hamiltono "Gyvatara", vad. G. Breichmanienės, puikiai pasoko 4 tautinius šokus. Keletą šimtų žmonių rugsėjo 2 d. sutraukė pamaldas St. Clare R. katalikų bažnyčioje, kur misias laikė vyskupas G. E. Carter, o pamokslą sakė vysk. V. Brizgys. Tuo pačiu metu First Lutheran Evangelikų bažnyčioje pamaldas laikė kun. L. Kostizenas.

Man neteko patirti, kiek publikos buvo sporto rungtyne, bet sportininkai tikrai rungėsi (tenisininkai ir futbolininkai). Jų rungtynės buvo baigminės, pradėtos kitur prieš eilę mėnesių, užtat KLD metu paaiškėjo JAV ir Kanados šių sričių geriausi lietuvių sportininkai. Furbole laimėjo čikagiečiai, baigmėje nugalėję pirmoji vieta atiteko Clevelandui. Iškilmingojo akto metu FASKO pirmininkas Jaunutis Nasvytis laimėtojas publikai pristatė, ir jiems buvo įteiktos taurės. J. Nasvytis taipgi paskelbė, kad kitą vasarą bus siunčiama Amerikos lietuvių krepšinio komanda į Europą, kad išgarsintų Lietuvos vardą.

Meno parodoje savo kūrinius išstatė bene 20 dailininkų, jų tarpe ir tokie žymūs, kaip Anastazija Tamošaitienė (audiniai, tautiniai rūbai, tautinės lėšės, paveiksai), Adomas Galdikas, Vytautas Kasiulis, Romas Viešulas, Telesforas Vailius, George Račkus, Dagys (skulptūros iš medžio), Juozas Pautienius ir kiti. Beveik visi modernistai arba pusiau modernistai. Meno kūrinių buvo išstatyti Cleary Auditorijos puikiose patalpose ir publikos apžiūrimi dvi dienas. Publikos reagavimas į modernų meną buvo labai įvairus, ir diskusijos prieš dainą paveikslą labai gyvos. Ypatingai prie tų, kurių kairios buvo pažymėtos didžiausios...

Tuo pačiu metu į Windsorą buvo suvažiuavę JAV bei Kanados organizuotos studentijos atstovai, o į Detroitą—Amerikos Lietuvių Inžinierių ir Architektų S-gos nariai. Kai studentai gražiai dalyvavo visuose KLD didžiuliuose susibūrimuose, tai ALIAS ponai, lyg tyčiomis, dargi su pasigarsinimais trūkdė ir įnešė šiek tiek disarmonijos.

Viską sudėjus, Devintoji Kanados Lietuvių Diena buvo sėkminga ir daugeliui jos dalyvių paliks gražų atminimą ilgam laikui. Net ir oras buvo pasigėrėtinai geras: giedra ir temperatūra apie 80 laipsnių.

Sąskrydžio rengėjai, KLB Windsor apyl. valdyba, ta praga išleido gražų 76 pusl. metraštį.

Alfonas Nakas

SKAITYK STASIO MICHELSONO PARAŠYTĄ KNYGĄ: "Lietuvių Išeivija Amerikoje." DAUG PAVEIKSLŲ. KAINA MINKITAIS VIRSAIS \$4.00, KIETAIS—\$5.00.

Iš pavergtos Lietuvos

Daug vaikų nelanko mokyklų

(E) Lietuvoje prasidėjus naujesiems mokslo metams, mokytojams skirtoje ir kitoje spaudoje buvo pasigirta laimėjimais, siekiant išgyvendinti visuotinę privalomą mokymą. Tačiau, jei spręsti iš švietimo įstaigų pareigūnų nusiskundimų (žiūr. "Tarybinė Mokykla, š. m. 8 nr.), ypač švietimo m-jos mokyklų valdybos viršininko V. Liutiko teigimų, Lietuvoje dar labai didelis mokyklinio jaunimo skaičius lieka už mokyklų sienų, ir čia kaltinamos ir pačios mokyklos ir švietimo įstaigos dėl nepakankamo dėmesio bei nerūpestingumo.

Aiškindami mokyklų nelankymo priežastis, komunistai nutyli, kad dešimties tūkstančių vaikų nelanko mokyklų dėl to, kad trūksta rūbų, apavų. Pagaliau, tėvams dirbant, mokyklinio amžiaus vaikai paliekami namuose mažesniems vaikams prižiūrėti.

Kiek mokyklų Lietuvoje?

(E) Rugsėjo 1 d. prasidėjus naujiems mokslo metams, Lietuvoje beveik 500,000 mokinių lanko tokią mokyklą: 413 bendro lavinimo mokyklų su gamybinio mokymu, 880—aštuonmečių mokyklų, 2,662 pradinės mokyklos ir 46 mokyklos-internatus. Mokytojų skaičius, pagal Vilniaus radijo ir spaudos šaltinius, siekia 28,000.

Rūta Kilmonytė Vilniuje

(E) Rugsėjo 27 d. trijuose Vilniaus kino teatruose pradėtas rodyti senesnės gamybos JAV filmas, dalyvaujant ir Rūtai Kilmonytei, "Septynios nuotakos septyniems broliams". Iš Vilniaus gautomis žiniomis, JAV filmui vilniečiai reikią nepaprastą susidomėjimą, ir esą sunku gauti bilietų.

Vilniaus "Tiesa" (200 nr.) iš anksto bandė šį lengvą, žaismingo turinio filmą nuvertinti. Girdi, anot partijos organo, reikia tikėtis, kad šią ameriką produkciją "su standartiniu siužetu, šabloniškais situacijomis, kur dominuoja pranašumo ir grubios jėgos kultas, na, ir idiliškas "happy-end", tarybinis žiūrovas sugėbės teisingai ir kritiškai įvertinti." Aišku, šis "Tiesos" įspėjimas dar labiau paskatins vilniečių mases skubėti žiūrėti filmo, kur nerasi jokios, per daug jau įkyrėjusios "tarybinės propagandos ar agitacijos."

Palangos Tisheviciaus rūmus pavers muziejumi

(E) Vilniaus radijas savo reportaže rugsėjo 20 d. pastebėjo, kad Palangoje vasaroja dailininkai iš įvairiausių Sovietijos vietų, net ir iš Erivanio (Armėnijos), Gruzijos ar Tadžikistano. Tačiau daugiausia pasirodo maskviškių dailininkų, toliau seka Leningradas, ukrainiečiai, baltarusiai ir kiti. Rusams dailininkams Lietuvos pajūris patinka, nes jis skiriasi nuo jiems geriau pažįstamo Juodosios jūros pajūrio. Ligiol dailininkai vasarodavo buv. Tisheviciaus parko rūmuose, ir vasaros metu juose tilpdavo iki 80 žmonių. Tačiau dabar pripa-

žįstama, kad tie rūmai—tai daugiau architektūrinis pastatas ir juos numatoma paversti muziejumi. Dailininkams vasaroti, kurti Palangoje jau išskirtas sklypas ir numatoma pastatyti nauji, sanatorinio tipo kūrybos namai.

Teis Impulevičių ir kitus

Komunistai baigė tardymą ir jų teismas teis 18 asmenų už "tėvynės išdavimą." Atsakomybės patrauktieji yra buvę "antrojo (dvyliktojo) baudžiamojo bataliono, veikusio Lietuvoje ir Baltarusijoje hitlerinės okupacijos metais, dalyviai." Bataliono vadas Impulevičius, kuopų vadai Zenonas Kemžura ir Juozas Ūselis, būrio vadas Jonas Stankaitis, skyrininkas Juozas Knyrimas ir dar 5 asmenys ir buvę "pirmojo (Tryliktojo) policinio baudžiamojo bataliono dalyviai" Pranas Matukas, Jonas Palubinskas, Boleslovas Čirvinskas ir dar 5 asmenys.

Pagal bolševikų tardymo duomenis vien Impulevičiaus vadovaujamas batalionas Lietuvoje sušaudęs 50,000 žmonių.

Paminėjo budelio sukaktį

Rugsėjo 12 d. Vilniuje dramos teatre buvo iškilmingai paminėta didžiojo budelio, buvusio čekistų viršininko Felikso Dzeržinskio gimimo 85 m. sukaktis.

Pranešimą apie Dzeržinskį padarė Partijos Istorijos Instituto direktorius Romas Sarmaitis.

Po oficialiosios dalies buvo didelis koncertas.

Dzeržinskis gimė Ašmenos apskr., Vilniaus krašte. Jis buvo pirmas bolševikų politinės policijos (čeka) viršininkas ir pasižymėjo kaip masinio teroro vykdytojas.

Norima pereiti prie mechanisko knygų įrisimo

(E) Lietuvos spaustuose ligiol visi knygų įrisimo darbai buvo atliekami rankomis. Dabar siekiama, kad kai kurie procesai būtų vykdomi ir mechanisku būdu.

Idomi tvarka viešbuty

(E) Ch. Levinas "Tiesoje" (184 nr.) nusiskundė Rokiškio viešbučio tvarka. Esą, iš miesto grįžę viešbučio svečiai po 14 valandos negali patekti į kambarį, nes viešbučio raštinė neveikianti, paskelbusi, kad "Nuo 14-17 val. klientai nepriimami ir neatleidžiami."

Numeris "kruvinam doleriui ir burž. nacionalistams"

(E) Rugsėjo 31 d. "Kauno Tiesa" paskyrė visą numerį demaskuoti, jos žodžiais, tuos, "kas už kruviną dolerius plėšė ir pardavinėjo lietuvių tautai..." Apie turinį liudija kai kurių skyrių straipsnių antraštės: doleris atėmė laisvę, doleris skurdė skandino, doleris kruvinas ir purvinas... Visa dienraščio medžiaga gausiai iliustruota nuotraukomis iš archyvų, dokumentų fotokopijomis. Laikraštis amerikini kapitalą pavadino tarptautiniu žandaru, laisvės smaigiu, o Vilniaus radijas pastebėjo, kad šis "Kauno Tiesos" n-ris teikia daug faktų agitatoriams bei partiniams darbuotojams.

GAL GREITAI TEKS ATSIKIRTI

Astronautas Walter M. Schirra, kuriam prieina eilė iškristi į erdvę, žaidžia su savo 4 metų dukrele Susie ir 12 metų sūnumi Marty. Astronautas mankština Cape Canaveral, Fla. bazėje, o laisvu laiku ilsisi netoli Cocoa Beach, Fla.

Kolchozininkų atlyginimai

(E3 Sovietinis režimas, išžudęs milijonus Rusijos, Ukrainos ir kitų tautų ūkininkų, suvarant juos priverstinai į kolchozus, dar iki šiol, t. y. per 30 su viršum metų nesugebėjo išspręsti ir sutvarkyti jų atlyginimo būdų ir tvarkos.

Kolchozininkai vis dar nepakankamai apmokami, ir to klausimo nesugebant ar nenorint išspręsti, sunku ir tikėtis, kad pakiltų žemės ūkio produktyvumas ir darbo našumas. Čia susipažinkime su to kolchozuose dirbančiųjų darbo mokesčio eiga per pastaruosius 32 metus.

1930 m. kovo mėn. paskelbtuose įstatuose apie "žemės ūkio arteles" buvo pirmą kartą nurodyta reikalingas apmokėti už visą kolchozuose atliktą darbą. 1935 m. vasario 17 d. Sovietų Liaudies Komisarių Taryba ir Km. Partijos centro komitetas pakeitė minėtus įstatus ir paskelbė "pagrindinį įstatymą apie gyvenimą kolchozuose. Tais naujais įstatais buvo įvestas vad. darbadienis, tačiau nebuvo nurodytas dienų skaičius, būtinas atlikti per vienerius metus. 1939 m. paskelbus atskirą įsaką, jau nustatytos tų dienų normos.

1956m. Sovietų S-gos vyriausybė su partija priėmė naują nutarimą, kuriuo reikalaujama iš kolchozininkų atidirti tam tikrą privalomą darbadienių skaičių ir tai paliekama nuspręsti kolchozo visuotiniams susirinkimui. Šis gavo teisę mažinti privačių ūkininkų sklypų dydžius ir, be to, iš artėles pašalinti narius, neįsipažinusius nustatytos darbadienių normos.

Iš gautų pajamų kolchozas įpareigojamas pirmoje eilėje atlikti pareigas valstybei, pasirūpinti sėklomis, pašalais, draudimu ir kitais reikalais ir tik metų pabaigoje jam leista iš likusių pajamų paskirstyti atlyginimą kolchozininkui — pinigais arba natūra, proporcingai atidirtam darbadienių skaičiui. Nepaisant įvairių trūkumų, toks atlyginimo metodas naudojamas ir ligiol daugelyje Sovietijos kolchozų. Pagal šią sistemą, kiekviena šeima atlyginama kartą per metus ir ligi metų pabaigos, jei negali žinoti, kiek jai bus atlyginta už darbą.

Kitas kolchozininkų darbo apmokėjimo būdas nustatytas 1953 m. rugsėjo mėn. kom. partijos plenumo posėdyje. Siekiant pakelti gamybą, buvo leista dirbantiems gyvulininkystės srityje avansu išmokėti sumą, sudarancią 25% pajamų, kurias kolchozas buvo gavęs, pardavęs galvijus ir daržoves. (žiūr. K. Ochapkin, "Ekonomičeskaja effektivnost' deneznoj platy truda v kolchozach"). Suprantama, kad toks apmokėjimo būdas sukelė nepasitenkinimą tarp tų, kurie dirba kituose kolchozo sektoriuose. 1956 m. toji avansų sistema praplėsta ir visiems kitiems kolchozo darbininkams. Dabar jau susidarę galimybės piniginius mokėjimus vykdyti ir keliais metų tarpais, nors kolchozininkas vis dar nebuvo tikras, kokia jam priklausanti suma. 1956 m. apie 70% visų Sovietijos kolchozų mokėjo mėnesinius ar trimėnesinius avansus, tačiau produktyvumas ūkiuose visvien nekilo. Net ir pats Chruščiovas viename 1957 m. suvažiavime šiauriniame Kaukaze pastebėjo, kad "esamoji kolchozinio darbo apmokėjimo sistema neprisideda prie žemės ūkio gamybos pakėlimo. Aišku, ji jau pasenusi. Reikia įvesti tokią sistemą, kurioje būtų atsižvelgta į gamybos kokybę, kiekybę bei jos kaštus" (žiūr. "Pravda", 1957 m. ko. v. 14 d.).

Po Chruščiovo pastabų, kaip ir reikėjo laukti, Sovietijoje karštingai pradėta ieškoti naujų būdų apmokėti kolchozininkams ir svarbiausia, siekiant pakelti žemės ūkio gamybą. Buvo leista kolchozininkams išmokėti pinigais ar natūra garantuotą mėnesinį atlyginimą, metų pabaigai paliekant apmokėjimą, apskaičiuotą pagal išdirbtą darbadienių skaičių.

Pagal tai, pastaraisiais trejais metais atsirado vėl naujas apmokėjimo būdas — jis pakeičia mokėjimus, susiurtus darbadienių skaičiumi, ir juo įvedamas mėnesinis piniginis užmokestis. Šiuo atveju piniginiai įvertinimai įvairaus pobūdžio kolchozininko atliktas darbas. Šis naujas būdas buvo palankiai įvertintas daugelio ūkio specialistų — jų nuomone, tai gali prisidėti prie skirtumo pašalinimo tarp kolchozininkų darbininkų ir šiaip dirbančios klasės.

Naujas apmokėjimo bū-

das kai kur, bent jo naudojimo pirmaisiais mėnesiais, turėjo sėkmės, pvz., 1960 m. jį buvo įvedę 855 kolchozai Ukrainoje ir tikėtasi, kad jis paplisis visoje Sovietijoje. Žemės ūkio ministerijai jau buvo atspausdinusi naujas darbo užmokesčio knygytes, tačiau gyvenimas ir šiuo atveju apvertė aukštyn kojomis visus sovietinius planavimus. Daugelis kolchozų susidūrė su sunkia padėtimi jau vien dėl to, kad trūkstant atitinkamos pinigų sumos, nesugebėta apmokėti už darbą. Atsirado daug kolchozų, kurių pajamos per kelis mėnesius buvo dvigubai mažesnės už mokėjimus, kuriuos tektų išduoti kolchozininkui. Pereinant į piniginius apmokėjimus susidūrta ir su kitais sunkumais — atsirado klūstūs šeimas aprūpinti duona, mėsa, pienu kitais produktais, sumažėjo gaminių pristatymai miestams, pagaliau, aplamai paėmus, neturėjo sėkmės javų ir pan. gaminių pardavinėjimas kolchozo nariams už pinigus. O padariniai buvo tie, kad sumažėjo kolchozininko materialinis suinteresuotumas ir tai buvo jau įspėjimas, kad tenka atsisakyti nuo to garantuoto piniginio mėnesinio apmokėjimo būdo.

Šiuo metu apie 80% visų kolchozų Sovietijoje darbininkus apmoka mėnesiniais ar trimėnesiniais negarantuotais avansiniais mokėjimais pinigais ar natūra, vėl remiantis išdirbtu darbadienių skaičiumi. Be to, kolchozai dar paskatinti papildomai apmokėti kolchozininkus, atsižvelgiant ne tik į paskirų žemdirbių pasiektą aukštesnę gamybą, bet ir į paskirų brigadų ar fermų perviršytus planus. Anot Chruščiovo (žiūr. "Sielskaja Zizn", 1962 m. sausio 16 d.) materialinis suinteresuotumas esąs komunizmo statybos principas. "Mes turime laikytis dėsnio: geresnis apmokėjimas už didesnę kiekybę ir aukštesnę gamybą lygi." Tai varovo balso, tačiau gyvenimas ir vėl parodė, kad visi apmokėjimo būdai tik skurdina darbininkus ir nekelia gamybos.

Naujas apmokėjimo bū-

Kaip rusinama Estija

(E) Lietuvos šiaurės kaimynas — Estijos padėtis visais požūriais primena sovietinio režimo priespaudą Lietuvoje. Estijos rusinimas ir bolševikinimas tebeina, ir čia panaudojami kartais labai gudrus metodai.

Panasiai kaip ir Lietuvoje, ir Estijoje falsifikuojama istorija. Visi įvykiai, susiję su Petro Didžiojo ir vėliau Stalino įvykdyta krašto okupacija, vadinami "pažangiais įvykiais." Komunistai skelbia, kad estų literatūra, mėsas ir muzika visus teigiamus brožuos esą paveldėję iš rusų. Kai 22-me komunistų partijos suvažiavime Maskvoje rusų kalba buvo iškelta kaip "Lenino kalba," Estijoje, kaip ir kituose sovietų pavergtuose kraštuose, laukiama dar griežtesnės rusinimo bangos.

Estijoje įsikūrę rusai, turį geresnius darbus ir butus kaip estai, šių pastarųjų nenkenčiami. Jaunimo gabenimas, jam baigus mokslą, tariai "savanoriškai" į tulinamas Sovietijos sritis primena lietuviško jaunimo traktavimą. Kai jaunieji estai iš-

tytas 1953 m. rugsėjo mėn. kom. partijos plenumo posėdyje. Siekiant pakelti gamybą, buvo leista dirbantiems gyvulininkystės srityje avansu išmokėti sumą, sudarancią 25% pajamų, kurias kolchozas buvo gavęs, pardavęs galvijus ir daržoves. (žiūr. K. Ochapkin, "Ekonomičeskaja effektivnost' deneznoj platy truda v kolchozach"). Suprantama, kad toks apmokėjimo būdas sukelė nepasitenkinimą tarp tų, kurie dirba kituose kolchozo sektoriuose. 1956 m. toji avansų sistema praplėsta ir visiems kitiems kolchozo darbininkams. Dabar jau susidarę galimybės piniginius mokėjimus vykdyti ir keliais metų tarpais, nors kolchozininkas vis dar nebuvo tikras, kokia jam priklausanti suma. 1956 m. apie 70% visų Sovietijos kolchozų mokėjo mėnesinius ar trimėnesinius avansus, tačiau produktyvumas ūkiuose visvien nekilo. Net ir pats Chruščiovas viename 1957 m. suvažiavime šiauriniame Kaukaze pastebėjo, kad "esamoji kolchozinio darbo apmokėjimo sistema neprisideda prie žemės ūkio gamybos pakėlimo. Aišku, ji jau pasenusi. Reikia įvesti tokią sistemą, kurioje būtų atsižvelgta į gamybos kokybę, kiekybę bei jos kaštus" (žiūr. "Pravda", 1957 m. ko. v. 14 d.).

Po Chruščiovo pastabų, kaip ir reikėjo laukti, Sovietijoje karštingai pradėta ieškoti naujų būdų apmokėti kolchozininkams ir svarbiausia, siekiant pakelti žemės ūkio gamybą. Buvo leista kolchozininkams išmokėti pinigais ar natūra garantuotą mėnesinį atlyginimą, metų pabaigai paliekant apmokėjimą, apskaičiuotą pagal išdirbtą darbadienių skaičių.

Pagal tai, pastaraisiais trejais metais atsirado vėl naujas apmokėjimo būdas — jis pakeičia mokėjimus, susiurtus darbadienių skaičiumi, ir juo įvedamas mėnesinis piniginis užmokestis. Šiuo atveju piniginiai įvertinimai įvairaus pobūdžio kolchozininko atliktas darbas. Šis naujas būdas buvo palankiai įvertintas daugelio ūkio specialistų — jų nuomone, tai gali prisidėti prie skirtumo pašalinimo tarp kolchozininkų darbininkų ir šiaip dirbančios klasės.

Naujas apmokėjimo bū-

dytas 1953 m. rugsėjo mėn. kom. partijos plenumo posėdyje. Siekiant pakelti gamybą, buvo leista dirbantiems gyvulininkystės srityje avansu išmokėti sumą, sudarancią 25% pajamų, kurias kolchozas buvo gavęs, pardavęs galvijus ir daržoves. (žiūr. K. Ochapkin, "Ekonomičeskaja effektivnost' deneznoj platy truda v kolchozach"). Suprantama, kad toks apmokėjimo būdas sukelė nepasitenkinimą tarp tų, kurie dirba kituose kolchozo sektoriuose. 1956 m. toji avansų sistema praplėsta ir visiems kitiems kolchozo darbininkams. Dabar jau susidarę galimybės piniginius mokėjimus vykdyti ir keliais metų tarpais, nors kolchozininkas vis dar nebuvo tikras, kokia jam priklausanti suma. 1956 m. apie 70% visų Sovietijos kolchozų mokėjo mėnesinius ar trimėnesinius avansus, tačiau produktyvumas ūkiuose visvien nekilo. Net ir pats Chruščiovas viename 1957 m. suvažiavime šiauriniame Kaukaze pastebėjo, kad "esamoji kolchozinio darbo apmokėjimo sistema neprisideda prie žemės ūkio gamybos pakėlimo. Aišku, ji jau pasenusi. Reikia įvesti tokią sistemą, kurioje būtų atsižvelgta į gamybos kokybę, kiekybę bei jos kaštus" (žiūr. "Pravda", 1957 m. ko. v. 14 d.).

Po Chruščiovo pastabų, kaip ir reikėjo laukti, Sovietijoje karštingai pradėta ieškoti naujų būdų apmokėti kolchozininkams ir svarbiausia, siekiant pakelti žemės ūkio gamybą. Buvo leista kolchozininkams išmokėti pinigais ar natūra, vėl remiantis išdirbtu darbadienių skaičiumi. Be to, kolchozai dar paskatinti papildomai apmokėti kolchozininkus, atsižvelgiant ne tik į paskirų žemdirbių pasiektą aukštesnę gamybą, bet ir į paskirų brigadų ar fermų perviršytus planus. Anot Chruščiovo (žiūr. "Sielskaja Zizn", 1962 m. sausio 16 d.) materialinis suinteresuotumas esąs komunizmo statybos principas. "Mes turime laikytis dėsnio: geresnis apmokėjimas už didesnę kiekybę ir aukštesnę gamybą lygi." Tai varovo balso, tačiau gyvenimas ir vėl parodė, kad visi apmokėjimo būdai tik skurdina darbininkus ir nekelia gamybos.

Naujas apmokėjimo bū-

vyksta, į jų vietas atkeliauja rusai studentai. Jaunimas karinę tarnybą eina Sovietijoje, ir Estijon atgabenami sovietiniai daliniai. Tokio pobūdžio karinis ir jaunimo darbo jėgų pasikeitimas žymiai palengvina rusinimo procesą. Kaip pastebi laisvųjų prof. sąjungų egzilyje organas "Labor in exile" (7-8 nr.), šiuo metu Estijoje sovietų karinių dalinių skaičius galis siekti 100,000.

Ne tik Lietuvoje ir Latvijoje, bet ir Estijoje sovietinės okupacijos sąlygose mažėja gyventojų skaičius. Estijoje dar ir teritoriją su mažėjusi sovietų nauda, nes pagal sienų ištaisymus 1945 ir 1954 m. 155.3 kv. mylios buvusios estų teritorijos su 65,000 gyventojais atiteko Sovietų Sąjungai. Pagal apskaičiavimus, įskaičius gyventojų deportacijas, karinę prievolę atliekančius Rusijoje, karo padarinius, gyventojų pasitraukimą į Vakarus, šiuo metu laikoma, kad Estijos gyventojų skaičius bus sumažėjęs apie 305,000. Pagal 1959 m. gyventojų surašymo duomenis, tuo metu Estijoje buvo gyventojų 1,197,000. Jų tarpe rusų gyventojų buvo 287,000 arba 23.9% visų gyventojų, o estų buvo 72.9%. Tuo tarpu prieš karą estų krašte buvo 88.2%, o rusai gyventojai tesudarė 8.2%.

Nepaisant visų rusinimo ir bolševikinimo pastangų, komunistų partijai Estijoje nėra pavykę sukombinuoti tautą. Komunistų partijai priklauso 36,000 narių, ir tai sudaro apie 3% viso gyventojų skaičiaus. Estai sudaro vos pusę visų partijos narių skaičiaus. Estijoje tebevyksta pasyvus tautos pasipriešinimas komunistinio pastangoms. Apie tai liudija po 20 metų "komunistinio auklėjimo" nuolatinių estų komunistų dejavimai apie gyventojų simpatijas vad. buržuaziniam nacionalistam ir apie sovietinio nuotaikas ar net apie sabotažo reiškinis.

Visas Estijos ūkio gyvenimas vairuojamas pagal Maskvos įgeidžius bei reikalavimus. Tik Maskva nustato, kokie turi būti investavimo ir pramonės dydžiai, kiek reikalinga žaliavų ir kiek turi būti pagaminta prekių rinkai. Iš Estijos pranešama, kad šiuo metu nesą jokių ženklių, kurie rodytų, jog atsižvelgiama į gyventojų poreikius. Vietinės ūkio tarybos Estijoje buvo perorganizuotos — jos apkalintos vietiniu "sovinizmu", nes ūkio srityje siekusios patenkinti gyventojų poreikius.

Pramonės skatinimas Estijoje vykdomas visu sparumu. Numatyta Estiją paversti pagrindiniu kraštu šaltiniu, eksportuojančiu degamąją medžiagą ir elektros energiją į Leningradą sritį. Latvijos ir Baltarusijos respublikas. Kai prieš karą Estijos miestų gyventojai sudarė trečdalį, tai šiuo metu miestuose gyvena 56% krašto gyventojų. Sostinė Tallinas virto pramonės centru su apie 300,000 gyventojų.

Žemės ūkio srityje Estija atsilieka nuo prieškarinio lygio. Ūkiui trūksta traktorių, trąšų ir kt. 1961 m. Estijoje veikė 611 žemės ūkio kolchozų ir 144 sovchozai, pa-

keitę laisvės metais buvusius 140,000 smulkiųjų ūkių. Žemės ūkio krizė, palietusi visą Sovietijos ūkį, atsiliepia ir esto kolchozininko padėčiai. Lygiai kaip ir lietuvis ar latvis, ir estas ūkininkas įvairių partijos varovų verčiamas pildyti, lenkti planus, tuo tarpu mažai tėra žymių, kurios rodytų gyvenimo sąlygų bei lygio gerėjimą.

LENKIJĄ

Smarkiai mažėja kolchozų skaičius

(E) Pagal leidinyje "Biuletyn Statystyczny" (š. m. liepos mėn.) paskelbtus duomenis, kolchozų skaičius Lenkijoje sparčiai mažėja. Kai 1960-61 m. laikotarpio skaičiaus mažėjimas siekė 7.5 kolchozus, tai per pirmuosius šių metų mėnesius kas mėnuo likviduota po 32 kolchozus. Nuo šių metų sausio 1 d. įsteigti tik 4 nauji kolchozai, tuo tarpu likvidavosi 196. Prieš 1956 m. (Gomulkos atėjimas valdžion) kolchozų skaičius Lenkijoje siekė per 10,000, o šių metų birželio 30 d. jų buvo tik 1,692.

Pagal lenkų spaudos balsus, pvz., partinį dienraštį "Trybuna Ludu" (rugsėjo 27 d.), kolchozų likvidavimas neigiamai neatsiliepė žemės ūkio gamybai. Pvz., minėtas dienraštis ir Varšuvos radijas pakartojo, kad Lenkija kasmet gamina apie 13 milijonų litrų pieno, ir šiuo požiūriu ji yra penktoje vietoje pasaulyje (po Sovietų S-gos, JAV, Prancūzijos ir Fed. Vokietijos). Sviesto gamyboje Lenkija taip pat atsidūrusi penktoje vietoje. Jos sviestas gabenamas į 25 pasaulio kraštus.

NAUJAUSIOS KNYGOS

TAUTŲ KAPINYNAS SIBIRO TUNDROJE, H. Tautvaišienės šūripus atsiminimai iš Sibiro vergijos, 134 psl., kaina \$1.25.

LIETUVIŲ IŠEIVIJA AMERIKOJE, St. Michelsono vaizdžiai parašyta šio krašto lietuvių istorija, 500 puslapių, kaina minkštais viršelais \$4.00, o kietais \$5.00.

RASTAI — STRAIPSNIAI, ATSIMINIMAI, parašė Juozas Liudžius, 246 puslapiai, kaina \$3.00.

ATSIMINIMAI APIE JUOŽĄ LIUDŽIŲ, parašė Petronėlė Liudžiuviene, 88 psl., kaina \$1.00.

NEPRIKLAUSOMĄ LIETUVĄ STATANT, Rapolo Skipičio atsiminimai, 440 psl., kaina. . . . \$5.00.

VEIDU PRIE ŽEMES, parašė Kotryn aGrigaitytė, 13 novelių, 204 psl., kaina \$2.00.

ŪZU KLUBAS, Antano Tulio 11 novelių, 196 psl., kaina \$3.00.

VIENIŠI MEDŽIAI, romanas, parašė Aloyzas Baronas, 117 psl., kaina \$1.50.

ANGLŲ KALBOS GRAMATIKA, 215 psl., kietai viršeliai, kaina.....\$3.50.

Tas knygas galima gauti Keleivio administracijoje: So. Boston 27, Mass. 636 E. Broadway,

Pasikalbėjimas Maikio su Tevu

— Sei, Maik, ar tu žinai ką nors apie duchoborus?

— Žinau, tėve. Tai yra religinė rusų sekta.

— O kas yra sekta?

— Tai yra dalis žmonių, atsiskyrusių nuo kitų ir sudaranti vienodą nuomonę ar įsitikinimų grupę. Pavyzdžiui, krikščionys yra suskildę į keliolika sektų. Baptistai sudaro vieną sektą, kongregacionalistai kitą ir taip toliau.

— Bet sakai, kad duchoborai yra ruskiai, ar ne?

— Taip, jie yra rusai.

— Ar tai nebus komunistai?

— Gal ir būtų galima juos taip pavadinti, nes savo bendruomenėje jie gyvena komunistiškai; tačiau jų komizmas yra religinis, o ne politinis — ne toks, kaip Sovietų Rusijoje. Sovietų tvarkai jie priešingi.

— Nu, tai pasakyk man daugiau apie juos. Jeigu jų viera neslepta, tai gal ir mum vertėtų prie jų prisidėti? Gal būtų geras man vaikas kas tie duchoborai.

— Jie tėvo nepriimtų.

— Kodėl?

— Todėl, kad mėgsti išgerti ir rūkai pypkę. Tokiais dalykais jie piktinasi. Jie taip pat priešingi karams, nepripažįsta nei armijos, nei ginklų; todėl turėtum ir savo kardą numesti. Kai kada turėtum ir nuogas miesto gatvėmis maršuoti.

— Ar pasiutai?

— Ne, tėve, aš nepasiutau. Duchoborai mėgsta tokias eisenas rengti, kai jie nusprendžia, kad yra reikalo.

— O koks gali būti reikalas nuogiems maršuoti?

— Na, sakysime, valdžia nutarė reikalauti iš jų mokesčių valstybei. Tėvas žinai, kad kiekvienai valdžiai reikalingi pinigai. Reikia ne tik algas valstybės tarnautojams apmokėti, bet reikia ir mokyklas išlaikyti, ir kariuomenę apginkluoti. Bet duchoborai mokyklų nepripažįsta, o armijai dar daugiau priešingi. Todėl jie kelia protestą. Vyrų, moterų ir merginų nusiima drapanas ir eina per miestą protestuodami: "Mums nereikia nei mokyklų, nei armijos, ir mes nemokėsime jokių mokesčių!"

— Na, o policiją ar jų neareštuoja?

— Areštuoja, tėve. Nėl-bai seniai Kanadoje, Britų Kolumbijos provincijoje, buvo vienai duchoborų atskaitai iškelta byla dėl neleistinio elgesio. Bet teisinis, esą, nieko nenusikalte. Nusirengdami jie tik parodo savo nekaltbę. Juk Dievas, sutverdamas Adomą ir Ievą, nedavė jokių drabužių.

— Dac rait, Maik! Adomas buvo sutvertas be kelnų, o Ieva be dresės.

— Duchoborai taip ir sako, tėve. Koks gali būti nusikaltimas jiems demonstruoti gatvėmis taip, kaip Dievas žmogų sutvėrė? Juk ir dabar žmonės ateina į šį pasaulį be jokių drabužių. Pagaliau, valdžia neturi nei tokio įstatymo, kuris reikalautų, kad žmogus būtų apsirengęs. O jeigu toks įstatymas ir būtų, tai jis būtų ne Dievo, bet sukčių politikių padarytas ir priešingas Dievo valiai. Tačiau, jei norit mus bausti, jie sakė valdžiai, galite bausti ir net kankinti. Mes nesipriešinsim, bet kentėsime, kaip Kristus kentėjo.

— Nu, tai pasakyk, iš kur jie atsirado?

— Jie pradėjo reikštis Rusijoje aštuonioliktame amžiuje, tėve. Bet kai jie atsiskaitė stoti kariuomenėn, tai caras Aleksandras I liepė iš-tremti juos Užkaukazėn, Turkijos pasienin. Sąlygos tenai buvo sunkios, bet savo darbštumu jie pavertė pusiau laukinį kraštą į derlingą žemę. Jie dirbo visi bendrai ir gyveno bendrai. Bet prie Nikolajaus II-jo prasidėjo žiaurus duchoborų persekiojimas. Kazokai ėmė deginti jų sodybas, plėsti jų turtą, mušti vyrus ir niekinti jų moteris. Apie 4,000 jų buvo iš-tremti iš Tifliso gubernijos į Gruziją, kur per du metus ketvirtadalis jų išmirė nuo bado ir ligų. Tolstojus pranešė apie tai Anglijos kveikerių draugijai, kuri buvo artima duchoborams. Ji surinko pinigų ir padėjo duchoborams persikelti Kanadon. Kanada įsileido juos kaip žemdirbius ir apgyvendino Yorktowno apylinkėse, Saskatchewano provincijoje, kur buvo daug laisvos žemės. Jų susidarė tenai apie 7,500 žmonių kolonija ir jie

pradėjo ūkininkauti. Juos rėmė pinigais ir Amerikos kveikeriai, kurių buvo daug New Jersey ir Pensilvanijos valstijose. Kanadiečiai draugiškai duchoborus priėmė ir padėjo jiems isikurti. 1901 metais Kanados teisingumo ministeris pranešė parlamentui, kad duchoborai yra geri ateiviai, darbštūs ir ramūs žmonės, per du metus nepadarę jokio nusikaltimo ir būsią pageidaujami piliečiai. Bet su laiku duchoborai pradėjo kriksti: vienas būrys po kito ėmė skirtis nuo jų bendruomenės, patapdami klajokliais, ir veda sunkų, netvarkingą gyvenimą, vieni kitiems pavydėdami ir keršydamai padėgimais. Blogiausia elgiasi jų "Laisvės Sūnų" būrys.

— O kiek jų dabar gali būti Kanadoje?

— Tikrai niekas nežino, tėve, nes jie savo gimimų ir mirimų valdžios įstaigoms nepraneša, nežiūrint, kad to būtinai reikalaujama. Kanados raitininkų policijos apskaičiavimu, jų gali būti apie 13,000. Kol jų pirmtakai gyveno Rusijoje ir buvo žiauriai valdžios persekiojami, jų sektai daug užuojautos rodydavo ir grafas L. Tolstojus. Kaip sakiau, jie buvo nusistatę prieš karą ir skelbė visiems meilę, — ne tik žmonėms, bet ir gyvuliams. Todėl jie ir mėsos nevalgydavo.

— Okei, Maik, dabar jau žinosiu, kas yra duchoborai.

VOKIETIJA

Lietuviai tarptautinio laisv. prof. s-gų centro kursuose

(E) Laisvųjų profesinių sąjungų tarptautinis egzilų centras jau eilę metų Fed. Vokietijoje (šiais metais Bergeunstadt vietovėje) organizuoja seminarą-kursus užsieniečiams. Juos lanko prof. s-gų judėjimo susidomėję tremtiniai, be to, ir vokiečiai, prancūzai, italai ir kt. Vak. Europos kraštų gyventojai, esama ir atstovų iš naujai laisvę atgavusių Afrikos kraštų. Šie kursai-seminaras vyko š. m. rugsėjo 3-15 d., o rugsėjo 16-19 d.d. numatytas lankymasis Vak. Berlyne. Dalyvių tarpe yra ir lietuvių, gvv. Fed. Vokietijoje.

Pakalbinkime draugus, kaimynus ir pažįstamus užsaisyti "Keleivį." Kaina mėtam penki doleriai.

Skaityk Stasio Michelsono parašytą knygą "LIETUVIŲ IŠEIVIJA AMERIKOJE," 500 puslapių, daug paveikslų, gal ten ir save pamatysi. Kaina minkštais viršeliais \$4.00, kietais \$5.00.

KNYGOS JAUNIMUI

GINTARĖLĖ, J. Narūnės pasaka, gražios iliustracijos, 24 psl., kaina \$1.00
Ta pati knyga anglų kalba, kaina \$1.00
JURININKO SINDAKO NUOTYKIAI, įdomūs pasakojimai jaunimui, 108 psl., kaina \$2.00
MELNYN KARVELIAI, Aloyzo Barono apysakaitis vaikams, 69 psl., kaina \$1.50
NAKTYS KARALISKUOSE, Liudoviko Dovydėno apysaka, 168 psl., kaina \$2.00

Rusai ir tada taip elgėsi

1768 metais Lenkijoje ir Lietuvoje soste buvo karalius Stanislovas Augustas Poniatovskis. Rusai įvedė savo kariuomenę neva karaliui paremti. Rusų pasiuntinys Repninas ėmė šeimininkauti. O lenkų lietuvių karalius priklausė nuo rusų malonės.

Lenkijoje ir Lietuvoje kilo subruzdymas prieš rusus, ir maistingesni bajorai susirinko Baro mieste ir paskelbė konfederaciją. Rusus reikia išvyti, o karalių išgelbėti iš jų įtakos. Tačiau karalius juos palaikė savo priešais. Siuntė reguliarią kariuomenę prieš konfederantus, ir rusai jam žėrė pinigus, nes pačiam karaliui esą geriau pritinka savo krašto maistinkus suvaldyti. Tačiau rusai tuo nepasitenkino ir siuntė savo pačių kariuomenę prieš konfederantus.

Kraštas suskilo ir susivaidijo, kas rusams buvo labai palanku. Konfederantai neįstengė suvienyti savo jėgų, būta ryžtingų žygių ir laimėjimų, bet nebuvo koordinacijos ir susiklausymo. O daugumas didikų žvalgėsi į abi puses. Karingi bajorai galėjo būti geri kariai pavieniai, bet neįstengė atsilaikyti karalius ir rusų ištreniruotai ir koordinuotai kariuomenei. Kai kur daug valstiečių ir miesčionių prisidėjo prie konfederantų, o Šiauliuose įvyko tikras valstiečių sukilimas. Tačiau viskas nuėjo niekais. Sukilėliai išbėgo į užsienį, o kai kurie atsidūrė net Amerikoje ir padėjo jai laisvę išskariauti. Tarp jų buvo ir garsūs Pulaskis, kurį JAV atstovas Franklinas Paryžiuje užkėrė ir kurį rusai padėjo prie Amerikos laisvės iškariavimo ir už ją žuvo.

Kažkoks Jokūbas Ulejskis įtraukė į miesto knygas konfederantų manifestą. Po keturių dienų rusai užpuolė jį namus, "mirtinai užkankino dukterį, kančiukais sukapojo žmoną, sunaikino turtą. Jis pats surinko apie 200 draugų ir išėjo partizanaut."

Tačiau daugumas didikų nusilenkė ir atsiprašino karienę Kotryną. Daugumas jų sugrįžo į savo dvarus. O kitus užėmė rusai ir patalpino ten savo kariuomenės būrius.

Kovoms einant, rusai pradėjo belaisvius atiduodavo karaliaus kariuomenei, o pašaukti pradėjo patys sau pasi-laikyti. 1771 metais rusų pasiuntinys Repninas skaičiavo turis apie 14,000 belaisvių, o pulkininkas Belcour 1773 metais nurodo, kad tada jų nuvartyta į Kazanių 5,445.

Yra pasilikę to tremimo aprašymai. Iš Lenkijos ir Lietuvos belaisvius vežė grupėmis po 150-200 žmonių į Kijevą arba į Smolenską. O iš ten per Orel, Tula ir aplenkiant Maskvą į Kazanį. Karininkus ir žymesnius bajorus vežė vežimuose po tris, o visus kitus varė pėsčius. Kai kurie varovai viršininkai leisdavo kalinams pakeleje pirtis avatynės, drabužių ir maisto, prašyti išmaldos, o kartais ir apiplėšti pakeleje esančius gyventojus. Ukrainiečiai labiau šelpė savargius kalinus, negu gyventojai rusai. Nakvynėms skirtos vietos buvo šaltos dvokiančios ir utelių apipiltos. Todėl kalinai

nius užpuolė ligos ir daug jų išmirė. Belcour nurodo, kad vienam transporte iki Kijevą išmirė 97 žmonės, o Kijevą kalėjime dar 27 žmonių paremti. Rusų žinome, transportas susidėdavo iš 150-200 žmonių. Chojeckis nurodo, kad iš 600 žmonių, atvežtų į Kijevą, per keliolika savaisių pusę jų išmirė. Nuo Kijevą belaisvius pradėta mokėti: karininkams 10 kapeikų dienai, o kitiems karininkams po 4 kapeikas. Aišku, kad iš to jokiu būdu negalėjo išgyventi.

Tobolske kaliniai patyrė, kad jie čia ne pirmieji. Ten jau buvo išmirusi generacija buvusių Leščinskio rėmėjų, kuriuos rusai išvežė. O prieš juos švedai belaisviai, vurtė vergais, statė Tobolską ir ten išmirė. Naujai atvykę belaisviai ėmė ieškoti uždarbių, kad papildytų mokamas 4 kapeikas dienas.

Bet ir tų išmokamų kapeikų rusams pagailo. Jie pasiūlė belaisviams stoti ir rusų kariuomenę. Kai šie atsisakė ir nurodė, kad jie yra karo belaisviai, sumiti uniformuoti ir su ginklu, tai jiems atsakyta Tobolske ir Omske pasibaisėtinais įvykiais. Karininkai Miliauskas, Močydlovskis, Tęczynskis ir kiti buvo smarkiai sumušti ir, kai po to jie atsisakė priimti priesaiką rusams tarnauti, juos išrengė ir išvedė į aikštę. Tą įvykį matęs taip rašo:

"Atnešė į aikštę kankinimo įrankius, pririo išrengtus kalinius prie medinių įtaisimų odiniais diržais su sagtimis, privaržė rankas, kajos ir kaklus, — ir taip juos mušė, kad mėsos gabalai nuo jų krito. Kitą dieną išneštą kankinimo įrankiai į aikštę ir išrikiuotiems belaisviams pasiūlyta užsirašyti rusų kariuomenę."

Kažkoks Chojeckis, rusų vadinamas teisingu, šitaip aprašo įvykius Omske:

"...Kada grasinimai ir įtikinimai nepagelbėjo ir niekas iš belaisvių nenorėjo stoti ir rusų kariuomenę, tada mus uždarė po areštą. Po šešių savaičių mus išvedė į aikštę, atnešė lazdy, botagų, kančiukų ir surišius ėmė taip mušti, kad turėjome suktis rusams tarnauti. Visgi kai kuriuose pulkuose mušamieji atlaikė 800 ir daugiau lazdy, kol juos privertė rusams prisiekti."

Tie lietuviai ir lenkai buvo siunčiami į Orenburgą kariuoti su sukilusiais rusais, Pugačiovo vadovaujamais, siuntė maldinti kalmukų, totorių, čeremisų, kirgizų. Kalmukai bėgo nuo kazokų į Kiniją, ir lietuviai, buvę konfederantai, dabar varu ir rusų kariuomenę sugrūsti, buvo siunčiami juos nesėkmingai vyti. Tuo tarpu Lietuvoje žmonės drebėjo dėl rusų karių kalmukų žiaurumų...

Aukščiausias rusų pravoslavų sinodas kreipėsi į imperatorię Kotryną, kad neverstų stoti ir kariuomenę tuos belaisvius, kurie priims pravoslavų tikybą. Apie tai rašoma: "Tokiu būdu Tobolske 190, Kazaniuje 96, Tiumenyje 75 ir kitur po mažiau priėmė pravoslavų tikybą." Tačiau daugumas atsisakė keisti tikybą. Idomu, kad tikybą pakeitė buvo lai-

LAIMEJO

Michigan valstijos gražuolės Carol Van Valin maudymosi kostiumas pripažintas gražiausiu iš visų tų, kurios varžėsi dėl Amerikos gražuolės titulo.

komi rusais, ir jie niekuomet negalėjo apleisti Sibiro.

Tai buvo beveik prieš du šimtus metų. Ar kas išmoka per tą laiką? Smetona krašto pinigais didino kariuomenę ir penėjo policiją savo krašto žmonių laisvei varžyti. Pasiuntinys Pozdniakovas davė patarimus ir įsakymus, kaip kadaise jo pirmtakas Repninas. O rusų kariuomenė be jokio pasipriešinimo įsileista Lietuvon, kaip karaliaus Stanislovo Augusto Poniatovskio laikais. Rusai taip pat grūdė lietuvius Sibiran, ir taip pat pusę jų nyko pakeliais, o didelė dalis kaulais nuklojo Sibirą. Kai kurie iš jų sutiko priimti staliniską tikėjimą. Kaip tada, taip ir dabar išžudyti ir išprievartauti seimū nariai virto partizanais. Lietuva ir dabar pažino kalmukų žiaurumą, o lietuviai dabar, būdami rusų kariuomenėje, turbūt vaiko kalmukus.

Kas sako, kad istorija nesikartoja? Ji kartojasi tiem, kurie iš jos nepasimoko. Pabaltijys nesimokė iš suomių, kad žmonių teisės ir laisvės turi būti gerbiamos ir saugojamos, kad pavojus metu pačių žmonių pastatyti pirmūnai nebėgtų, bet sergėtų krašto nepriklausomybę, ir visi žmonės kaip vienas ją gintų.

R. Suvaizdis

ZEMĖS DREBĖJIMAI

Šiomis dienomis įvykęs baisus žemės drebėjimas Irane (Persijoje), dėl kurio žuvo apie 20,000 žmonių, šiame amžiuje buvo jau 27-masis didesnis drebėjimas. Mažų įvyksta kasdien ir po daug.

Daugiausia aukų pareikalavo 1920 m. gruodžio 16 d. žemės drebėjimas Kansu provincijoje, Kinijoje. Ten žuvo 180,000 žmonių. 1923 m. rugsėjo 1 d. Japonijos sostinėje Tokio žuvo 143,000 žmonių; 1908 m. gruodžio 28 d. Messinoje, Italijoje žuvo 75,000; 1932 m. gruodžio 26 d. Kansu, Kinijoje žuvo 70,000 žmonių; 1935 m. gegužės 31 d. Quetta, Indijoje žuvo 60,000; 1915 m. sausio 13 d. Avezzano, Italijoje žuvo 29,970; 1939 m. gruodžio 27 d. Erzincan, Turkijoje žuvo 23,020 žmonių.

BALFO ŽINIOS

Balfo Diena

Marylando gubernatorius ir Baltimorės majoras Balfo seimo dieną, spalio 13 d., pasizadėjo paskelbti Balfo Dieną ir patys sutiko seime dalyvauti. Lietuvos atstovas JAV J. Kajeckas ir N. Ras-tenis taip pat sutiko įeiti į Seimo Garbės Komitetą bei aktyviai seime dalyvauti.

Grįžo Balfo pirmininkas

Kan. dr. J. Končius, ap-lankęs daugelį Europos kraštų, rugsėjo 5 d. grįžo į New Yorką. Savo kelionės išpu-džiais ir naujais sumanymais pasidalijo ir supažindino su jais Centro Valdybos narius bei įsijungė į aktyvų XI seimo ruošimo darbą.

Balfo vakarienė veltui

Baltimoriečiai balfininkai jau pradėjo ruošti susipažinimo vakarienę Balfo seimo dalyviams. Ši vakarienė ruošinama vietinėmis pajėgomis ir bus dovana svečiams. Vakarienė įvyks Lietuvių Sve-tainėje (851 Hollins St.) spalio 12 d. 7:30 val. vak.

Iškilmingas Balfo banketas bus spalio 13 d., 7:30 val. vak. Southern Hotel (seimo) patalpose.

Didelis susidomėjimas Balfo seimu

Be garbės svečių ir daugelio direktorių, į XI Balfo seimą jau pasizadėjo atvykti 10 atstovų iš Filadelfijos ir dešimt iš New Yorko. Šiame seime, be įprastų organizacijos darbų, apžvalgos ir valdžios rinkimų, bus svarstomi ir ateities darbai, kuriuos referuoti sutiko J. Audėnas, dr. J. Grinius ir kun. L. Jan-kus.

Tikimasi daug gražių ir garbingų sveikinimų, bet dar labiau laukiama aukų, kurios įgalintų testti tautiečių šalpos darbą.

Balfo seimo leidiniai

Ryšius su Balfo seimu jau ruošiami du specialūs leidiniai: vienas Baltimorėje, kuriame tilps banketo programa ir vietos sveikini-mai; kitas leidinys ruošia-mas centre. Pastarajame bus Centro Valdybos pranešimai, veiklos apžvalga, statistika, įvairi informacija bei referatai. Pirmasis lei-dinys bus spausdinamas spaus-tuvėje, antrasis Balfo centro priemonėmis. Tie leidiniai bus duodami visiems seimo dalyviams.

Balfo Centro Reikalų Vedėjas

TEVYNĖS MYLĖTOJŲ DR-JOS SEIMAS

Tėvynės Mylėtojų Dr-jos valdyba praneša, kad ji spalio 20-21 dienomis Chicagoje, Lietuvių Auditorijoje (3133 So. Halsted St.), sau-kia kuopą atstovų suvažiavimui ir prašo kuopas jam jau ruošti ir pasiūsti kuo dides-nį atstovų skaičių.

Visais suvažiavimo reika-lais prašoma kreiptis į Cent-ro valdybos sekretorių M. Kasparaitį, 1827 Linden Ave., Racine, Wisc.

Žiūrėk, kad malonumas nepa-kenktų tavo garbei: malonumas praeis, o gėda pasiliks.

Goethe

Amerikoje didžiausias žemės drebėjimas šiame amžiuje buvo 1906 m. balan-džio 18 d. San Francisco, ja-me žuvo 452 žmonės.

MOTERŲ SKYRIUS

STEPONAS KAIRYS

Iš vaikystės atsiminimų

(Tęsinys)

Vaizuoju namo atostogų

Po valandos traukinys, pilnas keleivių, porą kartų žviegtelejęs, atsplesė nuo miesto ir pasileido žemaitijos laukais, tik dar budusiais iš nakties miego, ūkanotais ir rasotais, į mūsų Aukštaitiją. Po kelių valandų buvome Jonavoje. Aš jau žinojau, kad iš Jonavos Ukmergę pasiekti galima poros kelių traukiamu dilyznu-karieta. Tuojau ji susiradome ir pajudėjome, sustodami užkasti Ilgabrodėje. Čia buvo sena erdvi karčiama su erdvia patalpa arkliams pastatyti. Joje buvome sustoję ir važiuodami Palangon. Užsisakėme arbatos ir lengvai užkandome.

Po kelių kelionės valandų mūsų karietkai nugalejęs paskutinį kalniuką, iš žemės kyštelėjo pirmieji Ukmergės rūmai. Atvažiuavome. Nebuvome tikri, ar čia mūsų kas laukė, nors ir buvau namo rašęs, kad atvažiuoju. Iki namų dar 5 mylios, kitaip sakant, 35 kilometrai. Jaunų kojų paskatinti, aš ir Vastapų Kavaliauskas susitarėme eiti pėsti. Kai įsismaginome eiti, kilometrai pasidarė kaip ir trumpesni, ir jau gerokai sutemus pasiekėme Užnėvėjus. Ir čia mūsų niekas nelaukė ir jau visi buvo sumigę. Vartuose nepasitiko nei margiukas. Negaisdami abudu sulipome daržinėn ant šieno ir po valandėlės jau skendome saldžiame jaunatvės miege. Iš miego pažadino daržinėn įskridusios ir čia beskraidančios kregždutės, tarp savęs pašnekėdamos.

Mano mamytėi buvo maloni staigmena, kai mudu išsimiegoję staiga įgriuvome į gryčią. Šiltas, beveik ašarotas sveikinimasis po visų metų nesimatymo! Po gardžių pusryčių palydėjęs Kavaliauską iki Skiemonių kelio, grįžau namo. Ir man rūpėjo pamatyti, kas po metų namie nauja. Išdailinai namiškiams dovanas. Atidžiau išžiūrėjau į namiškių veidus. Kai kas juose pakitėjo, bet visi jie man tokie savi ir mieli. Taip viskas miela namie.

Mano pirmtinis žygis—į gėlių darželį, sesutės Antosės tvarkomą. Jau pražydę pirmieji jurginai. Kas darželyje nauja, tai pas mus dar retai matytos našlaitės. Jos dabar darželio papuošalas. Pastebėjau, kad per daug žolė išgalejęs. Nusistatiau sutvarkyti takelį į darželį ir tuoj ėmiausi darbo. Rytąjau dieną nuo žolės išvalytas, smėliu pabarstytas takas į darželį buvo jau baigtas. Vakare parėjo namo ir galvijų banda. Ir čia visi seni pažįstami. Kas man čia nauja, tai juoda metinė telycė. Per metus ir ji paaugo, bandoje laikosi žvali ir linksma, bet piemenukas nusiskundžia—eina ji per laukus ir nesuvaldoma.

Išdykusi telycė

Rytąjau dieną išsinėriau iš gimnazisto uniformos, savo drabužėlį sukabinau į spintą ir baltomis drobėmis kelnėmis ir baltais drobiniais marškiniais, basas, užmirdamas Palangą ir gimnaziją, visas pasinėriau į kaimą ir jo ūkio reikalus. Pirmoje eilėje turėjau aplankyti laukus, pažūrėti, kaip atrodo derlius. Laukų buvo trys: rugių vasarojaus ir pūdymas. Šis paskutinis taip pat "atostogavo", "nebuvo dirbamas", "išsėjosi" ir buvo ruošiamas rudeniui, rugiams sėti, o dabar jame tebuvo ganomi viso kaimo galvijai.

Mano dėmesį labiausiai traukė rugių laukas. Jau paau-gėję rugiai, kaip žalias, lengvai banguojas kilimas, nuklo-jo visą lauką, vietomis jau gyvai nusagstyta mėlynų rugiagėlių. Atrodė, duonos bus sočiai. Vasarojaus laukas dar ne visai sužaliavo ir dar buvo akiai spėti, ko iš jo bus susilaukta rudeni. Pūdymas buvo biedniausias ir tik išmargintas visame jo plote pasklidusių galvijų, rūpestingai pešiojusį skurdžią žolę. Pakilėnėje vietoje, ant didoko akmenš vado akimis žiūrėjo į besiganančią kaimo bandą vyriausias kaimo pienuo—"ustovas", ginkluotas ilgu botagu ir ilgu trimtu, piemenukai, pabirę po lauką, dabojo, kad banda per daug lauke neslistų.

Ir va, man bežiūrint iš bandos atitrūko juoda telycė ir iš karto palengva ir kaskart vis sparčiau ėmė nuo bandos tolti. Ir kai artimas piemenukas ruošėsi juodukei pastoti kelia ir ją grąžinti į bandą, juodukė pasipardė ir zovada pasileido į artimą rugių lauką. Piemenukas iš paskos pradėjo vytis, bet, kai tik jis priartėdavo, juodukė vėl pasipardėdavo ir kaip įdurta šaudavo pirmyn ir pasinerdavo žaliaje rugių jūroje ir, galvutę atsukusi, linksmomis aktyvomis dabojo, ką daro piemenukas. Atrodė, kad juodukei (o tai ir buvo mūsų juodukė) ne tiek rūpėjo rugių lauke pasiganyti, kiek pasityti iš piemenuko bejėgiškumo ir laisvai pasidaužyti.

Juodukės dūkimas apkrėtė ir mane. Tai palauk tu! Ir čia pat pasiryžau—pažiūrėsime, kieno bus viršus! Pasitikėjau savo kojomis ir nutariau juodukę "sutvarkyti". Piemenuką pasiūniau prie bandos ir atsistojuo jo vieton išlygintu, nepergreitu, bet nestabdому žingsniu juodukę sekti. Išdykėlė ir vėl pasipardėdavo padidino tarp mūsų atstumą. Bet aš ir vėl pradėjau atkakliai ją mažinti. Ir taip vis be pertraukos. Juodukė pajuto rimtą pavojų, bet pasi-

ISGELBĖTA PO 65 VALANDŲ KANKINIMOSI

Julie Clark, 6 metų amžiaus, su savo senele Scott King San Bernardino, Cal. ligoninėje. Julie ir jos 8 metų sesuo skrido su tėvais privatinu lėktuvu, kuris sudužo ir užmušė abu tėvus. Seneliai King, tikėdami, kad mergaitės tebėra gyvos, pasisamdė helikopterį ir patys vadovavo mergaičių ieškant. Pagaliau sudužęs lėktuvas buvo atrastas prie Lake River, mergaitės buvo išgelbėtos. Čia matyti viena jų su senele.

Pranas Lembertas

JAUNYSTĖ

Srovė upelio kristolinė,
Skaidrieji saulės spinduliai,
Šypsnis bebrėkstančios aušrinės—
Jaunystė mena man nūnai.

Jinai gležnutė, kaip drugelis,
Kvapi, kaip žiedas jazminų,
Ji saulė stiebias, kyla, kelias
Lengvučio pūko grakštumu.

Jinai graži, kaip rožės žiedas,
Kaip palmė tyrų išdidi.
Balta, kaip baltas pirmas sniegas,
Kaip vasaros diena kaitri.

Jinai jautri, skaisti, be vėlių
Ir ieškanti širdy širdies.
Be žodžių banalių: "Jūs myliu,"
Bet siela kupina ugnies.

Jinai dėl savo idealo
Kaip aras dėl savo vaikų kovos,
Ir eis į pat pasaulio galą
Ieškoti skirtos sau dalios.

Srovė upelio kristolinė,
Skaidrieji saulės spinduliai,
Šypsnis bebrėkstančios aušrinės—
Jaunystė mena man dažnai.

Vyras ir moteris

(Tęsinys)

Visų pirma jau minėtas 3-4 dienas slėpti tą liguistumą arba aiškinti jį kuo kitu. Tokiu būdu periodiskai pasikartojantis įgimtas organinio veiksmas mankština moterį, kaip reikia slėpti teisybę, apsimėsti, meluoti.

Dar labiau pasireiškia gėdos jausmas, kai jai tenka kartais atvirai išreikšti savo meilės jausmus. Moteris turi slėpti savo meilės jausmus ir kitus su tuo jausmu susijusius dvasios pergyvenimus, ypač jei meilėje atsitinka iniciatyvą pareikšti ne vyrui, bet jai, ir jei ši meilė neturi visuomenės leisto pobūdžio: kitaip pasielgus gali nukentėti jos "geras vardas".

Vadinasi, moteriai reikia mankštintis tvarkytis ir moliariai kas mėnuo turi perduoti dar nenorėjo. Kova tęsėsi gerą pusvalandį, ir pagaliau juodukė pradėjo pailsti, vis dažniau pradėjo atsigrežti, pažūrėti, bet persekiotojas buvo vis čia pat. Pagaliau pasidavė—sustojo. Aš ją parvariau namo, suvariau į tvartą ir, kad geriau atmintų, daviau jai porą botagų. Nuo tos dienos juodukė pasidarė kaip ne ta—metė savo madą, daužytis nesuvaldoma po laukus. Kai vakare bandą parginė namo ir mūsų galvijai suėjo į savąjį kiemą, stebėjau juodukę. Ji man atrodė nebe tokia linksma ir žvali. Pralaimėjusi man lenktynes, pamaniau, gal būtų neteko ir vilties būti get kada laisva ir nuo žmogaus nepriklausoma.

ties, o tatau nelengvas darbas, juo labiau turint jautrią nervų sistemą. Be to, asketiškos visuomenės pažiūros į lytinį žmogaus gyvenimą ir atitinkamas moters auklėjimas, "gyvenimui paruošimas" gana ilgai nuo moters uoliai slepia tikrąją lytinį santykių prigimtį, ir kai moteris tatau aplinkiniams keliais sužino, ji priversta slėpti nuo kitų. Tai tradicija, palaikoma ir skatinama net šiandien.

Kalbant apie moters gudrumą, neatvirumą, negalima nesiminėti išplėsto jos artimo pasigailėjimo jausmo. Nuolatinės pastangos paslėpti nuo kitų visa, kas yra nemalonu, skaudu, visa tai, kas galėtų sukludinti jos laimę ar sielos ramumą, moterį daro ir šiuo atveju neatvira. Šitas moterų išpuilingumas ir slaptumas yra didesnis negu vyrų.

Moteris taip pat yra įpratusi slėpti nuo vyro savo trūkumus, amžių ir aplamai visa tai, kas galėtų sumažinti jos vertę vyro akyse. Dažnai ji kartu slepia ir savo gerąsias savybes (fizinės ir psichinės), jei tik, jos nuomone, jos gali vyrui pasirodyti juokingos ar nepatrauklios. Tokiu būdu moteris išmoka viską taip keisti, kad ji galėtų patikti ir būti maloni. Šiam tikslui jai padeda aibės priemonių, o tarp jų žymų vaidmenį vaidina ir moters tualetu priemonės.

Cia įdomu pastebėti, kad atsargumas ir gudrumas sudaro ypatingą moteriškumo bruožą ne tik žmonių visuomenėje, bet ir gyvulių tarpe; matyt, šios ypatybės patelėms įdiegtos tam, kad jos, saugodamos save, geriau išsaugotų ir savo palikuonius nuo visokių pavojų. Pavyzdžiui, beždžionių patelės atsargesnės ir gudresnės už patinus: pastebėta, kad medžiotojai iš 50 nušautų beždžionių patelių tenešona tik keletą ir labai retai pavyksta nušauti maitinančią patelę.

(Bus daugiau)

10 ISAKYMŲ ŽMONOMS

1. Nebūk priekabi.
2. Protinai leisk savo vyro pinigų.
3. Saugok liežuvį nuo visokių paskalų.
4. Nelygink nuolat savo vyro su kitais vyrais, neminėk jam visų tų vyrų, už kurių galėjai ištękti.
5. Nebūk bosas.
6. Nebūk perdėta pavydi.
7. Pataikauk vyrui tais mažmožiais, kuriuos jis mėgsta.
8. Rūpindamasi save ir savo namus patraukliai sutvarkyti, atsimink, kad turi ne tik laimėti vyro meilę, bet ja ir kurstyti.
9. Brangink savo dorybes daugiau negu gyvenimą.
10. Nepalauk tikėjus šviešią ateitį.

KONSULATO IESKOMI

Bartkus Dominikas, Alekso sūnus, ir šeima.
Biederman Gustavas ir žmona Stefanija, gimę Lietuvoje, bei jų vaikai Malvina, Olga, Rudolfas ir Stefanija. Gyveno Brooklyn, N. Y.
Grigalius Jonas, Tado sūnus, gyvenęs Chicago, Ill.
Janušauskienė Elena iš Vaitėnių km., Radviliškio val., Šiaulių aps.
Linkevičius Antanas, žmona Elena, sūnus Jonas, dukterė Lyda, gyvenę Šiauliuose.
Litvinas, Jonas ir Pranas, iš

Pašūvio val., gyveno Reading, Penna.

Maciejūnienė-Socikaitė Ona, kilusi iš Vilniaus apskrįčio, gyveno Baltimore, Md.

Martišauskas Antanas, Vinco sūnus.

Mingina Zenonas, gydytojas iš Kauno.

Monkevičius Pranas, Antano ir Magdalenos sūnus, gimęs Amerikoje.

Novogrodskis - Novogrodskas Antanas ir Jonas, bei Jono sūnus Jonas, kilę iš Raseinių aps.

Plauška Antanas, gimęs Amerikoje 1900 m. spalio 3 d., gyvenęs Klaipėdos krašte.

Pleša Jurgis, Motiejaus sūnus, gyvenęs Elmora ir Bakerton, Pa. Remeika Petras, 1947 m. buvęs Vokietijoje.

Vanagunas Stasys, žmona Stasė (Steponaitytė), ir vaikai. Varkulevičius Adolfas, Felikso sūnus, buvo paimtas vokiečių kariuomenėn, buvęs sužeistas, po karo buvęs Vokietijoje.

Išskomieji arba apie juos žinantieji malonai prašomi atsiiepti:

CONSULATE GENERAL OF LITHUANIA
41 West 82nd Street
New York 24, N. Y.

Sykštus dukart moka, tingi-
nys dukart dirba.
Ispanų patarlė

NEVERK BE REIKALO!

Geriau perskaityk Antano Gustaičio knygą **A n a p u s T e i s y b e s**. Joje atpažinsi ir savo draugus ir priešius ir net patsai iš savęs imsi juoktis. Kaina \$2.20. Gaunama Keleivio administracijoje.

GAVOME NAUJĄ

ZODYNĄ

Lietuviškas angliškas žodynas, paruošė Vilijus Peteraitis, 586 puslapiai, kaina 7 doleriai.

TIKRA TEISYBĖ

Apie komunistus ją rasite Keleivio išleistoje knygutėje "Tikra teisybė apie Sovietų Sąjungą."

Joje rasite bendrų žinių apie Sovietiją, apie jos padėtį, kaip bolševikai paėmė valdžią, tvarko ūkį, kokia yra darbininkų padėtis, apie koncentracijos stovyklas, sąžinės laisvę ir t.t. ir t.t.

Ypač šiuo metu ji naudinga ir įdomi paskaityti. Jos kaina tik 50 centų.

IDOMIOS ir NAUDINGOS KNYGOS

Pačiam Skaityti ir Kitam Dovanoti

LIETUVIŲ IŠEIVIJŲ AMERIKOJE. vaizdi šio krašto lietuvių istorija, gausiai iliustruota, parašė St. Michelsonas, virš 500 puslapių. Kaina ketiais viršais \$5.00, minkštasis viršais \$4.00.

ŽVILGSNIS Į PRAEITĮ. K. Žuko įdomūs atsiminimai, 477 psl., kaina \$5.00.

VAIKO SVEIKATA. parašė dr. V. Tumėnienė, daug svarbių patarimų vaikų sveikatos klausimais, 136 psl.

DIENOJANT. "Knygnešio karaliaus" sūnus Kipro Bielnio įdomūs atsiminimai, 464 psl., kaina \$6.00.

1905 METAI. Kipro Bielnio atsiminimų antroji dalis, 592 puslapiai. Kaina \$6.00.

PASAULIO LIETUVIŲ ŽINYNAS paruošė Antanas Simutis, daugybė žinių lietuvių ir anglų kalbomis apie lietuvių visame pasaulyje, 464 psl. Kaina \$6.50.

LIETUVIŲ DAINOS AMERIKOJE. surinko ir suredavo Jonas Balys, 472 dainos su gaidomis. Angliška duetas kiekvienos dainos turinys, todėl tinka dovanoti lietuviškai nekalbančioms, 131 psl., kaina \$5.00.

LIETUVIŲ KALBOS GRAMATIKA Parašė dr. D. Pilka. Pritaikinta Amerikos lietuviams, 144 puslapiai. Kaina \$1.00.

MARLBOROUGH'S LITHUANIAN SELF-TEUGHT. M. Inkienė, geras vadovėlis lietuvių kalbos mokytis angliskai kalbančiam, 144 psl., kaina \$1.25.

NEMUNO SŪNOS. Andriaus Valucko romanas iš 1935 metų Suvalkijos ūkininkų sukilimo prieš Smetonos diktatūrą. Pirmą dalį \$3.00, 2a. \$3.00.

NEMUNO SŪNOS. Andriaus Valucko romano antroji dalis, 426 puslapiai. Kaina \$4.00.

LIETUVIŲ LAUDIES MENAS. jo meninių formų plėtojimosi pagrindai. Paulius Galanė, didelė knyga su daugybe paveikslų, gerame popieruje. Kaina \$8.50.

TIKRA TEISYBĖ APIE SOVIETŲ RUSIJĄ. arba komunistų diktatūra faktų šviesoje. Trumpa bolševizmo istorija ir valdymo praktika. Labai daug informacijos, 96 psl. Kaina \$0.50.

SENOVĖS LIETUVIŲ PINIGAI nuo seniausių laikų iki Lietuvos nepriklausomybės galo 1795 metais. Parašė Jonas Karys, daugybė paveikslų, 396 psl., geras popierius. Kaina \$10.00.

NEPRIKLAUSOMOS LIETUVOS PINIGAI. parašė Jonas Karys, labai daug paveikslų, 255 psl. geras popierius. Kaina \$5.00.

AR ROMOS POPIEŽIUS YRA KRISTAUS VIETININKAS? Parašė kunigas M. Valadka. Svarbu susipažinti. Kaina \$1.20.

MILŽINO PAUNKSMĖ. Balio Sruogos trilogiška istorijos kronika, 73 psl., didelio formato. geras popierius, kaina \$2.50.

ALTORIŲ SESELY. V. Putino-Mynolaičio romanas trijų dalių. Autorius, patęs buvęs kunigas, aprašo, kaip kunigas Vasaris išsivadėjo kunigystės dėl moterystės. Visos trys dalys įraštos į vieną knygą, kieti viršai, 631 puslapis. Kaina \$6.00.

LIETUVIŲ SOCIALDEMOKRATŲ PARTIJOS PROGRAMINĖS GALVOS. 32 psl., kaina \$0.25.

VLIKO GRUPIŲ KOMISIJOS PRA-NEŠIMAS. arba kodėl musuose nėra vienybės, 80 psl., kaina \$1.00.

2EMAITES RASTAI. Geriausios mūsų rašytojos pirmojo karo metais Amerikoje parašyti vaizdeliai su rašytojos paveikslu, 128 puslapiai, kaina \$0.50.

Užsakymus ir pinigus prašome siųsti šiuo adresu:

KELEIVIS

634 E. Broadway — So. Boston 27, Mass.

KAS GIRDĖTI NEW YORKE

Darbininko gegužinė

Rugpjūčio 26 d. lenkų tautiniame sode ir salėje buvo Darbininko gegužinė. Nors sodas nedidelis, bet gegužininkams jis buvo per didelis.

Brooklyne yra 3 lietuvių parapijos, ketvirta New Yorque ir penkta Maspeth. Darbininkas joms uoliai patarnauja skelbdamas jų veiklą, bet gegužinėj nesimantė vieno klebono, tik vienas kitas kamendorius tepasirodė. Kalbama, kad klebonai nėra draugingi pranciškionams, todėl ir bažnyčiose nepranešė apie gegužinę ir neraginę joje dalyvauti.

Namai, butai ir negrai

Negrų ir portorikiečių skaičius čia sparčiai auga. Jiems reikia patalpų. Į baltųjų apgyventas miesto dalis jų vengiama įsileisti. Kas turi butą išnuomoti ar namą parduoti, viešai neskelbia, stengiasi surasti pirkeją ar nuomininką per draugus, agentūras.

Amerikiečių spaudoje buvo rašyta, kad kai kurios namų pardavimo ir butų nuomavimo agentūros buvo pašautos į teismą aiškinantis, kodėl jos atsisako patarnauti juodosios rasės žmonėms.

Užpuolimų banga didėja

New Yorkas su savo 8 milijonais gyventojų prilygsta gerokai valstybei. Tarp tokio skaičiaus žmonių, aišku, turi būti visokių, turi būti ir kriminalistų.

Paskutiniu metu įstaijų ir atskirų asmenų užpuolimai vis dažnėja. Daugiausia užpuolamos moterys gatvėse, soduose, požeminio geležinkelio stotyse ir net traukiniuose. Iš pranešimų policijai apie užpuolimus aiškėja, kad jų kaltininkai yra daugiausia juodieji.

Vyrai policininkai persirengę moterimis

Policija imasi visokių priemonių su nusikaltėliais kovoti. Nemažas skaičius jaunesnių policininkų apsi-

velka moterų drabužiais, užsideda moters plaukus, nusidažo, ant kaklo užsimauna karoliukus, pasipuošia auskarais, rankoje nešasi gražų kišeninį yra policininko ginklas ir kiti reikalingi įrankiai sučiuptam "paukščiukui" sutvarkyti.

Tokios "ponios," vaikščiodamos gatvėse ar sėdėdamos ant suolų suoduose, ar traukiniuose važiuodamos vaidina esančios gana neatšargios, mieguistos. Užpuolikai jos atrodo lengvai prieinamas grobis, ir jie puola, bet ir patys papuola. Tokiu būdu policija kasdien sugauna nevieną tokį užpuoliką. Jų atvaizdai viešai rodomi. Ir jų tarpe daug portorikiečių ir negrų.

K. Žemaitis

LOWELL, MASS.

SLA 173 kp. gegužinė

Kuopos metinė gegužinė bus šį sekmadienį, rugsėjo 23 d., Little Island Pond vasarvietėje, Pelham, N. H. Vieta labai graži: ežeras, lapuoti medžiai, galima paplaukioti laiveliais.

Visi nariai ir nenariai prašomi dalyvauti. Kurie neturite savų automobilių, susirinkite 1 val. popiet Lietuvių Klube—būsime nuvežti.

Kuopos valdyba

DETROIT, MICH.

Detroito Klubas banketas

Antanui Skiparui ir visiems Mykolams pagerbti rugsėjo 28 d. bus banketas. Vieta 4114 Vernor, pradžia 7 val. vak.

Įėjimas — \$1.50. Šokių triušis geras orkestras. Visi nuosirdžiai kviečiami atsilankyti.

Klubas Valdyba

LIETUVOS ŽEMĖLAPIS

Gražų Lietuvos žemėlapi galite gauti Keleivio įstaigoj už 50 centų.

JAU IŠEJO NEPAPRASTAI IDOMI KNYGA

Lietuvių Išeivija Amerikoje

Parašė STASYS MICHELSONAS

Tokios knygos pas mus dar nebuvo. Ji turi 512 puslapių, gausiai iliustruota ir apima mūsų išeiviją visoje Amerikoje—nuo Kanados iki Argentinos. Ji parodo, kad išeivija prasidėjo 17-ame šimtmečiu, bet pirmutinė jos banga dingio; yra tik legenda, kad išsikėlė Amerikoje mūsdiškiai pastatė "Aušros" miestą, vėliau virtusį New Amsterdamu ir dar vėliau New Yorku.

Taip pat sužinome, kad pirmieji lietuviai plaukė jūromis 3 mėnesius, ir išlipę Amerikoje rado ne aukso kalnus, bet sunkų vargą. Kai kurie jų iš New Yorko pėsti ėjo Pensilvanijon anglių kasti. Tenai prasidėjo pirmosios kolonijos ir draugijos, ėmė kurtis socialistų kuopos, kurios vėliau sudarė Sąjungą. Jie pirmieji pradėjo leisti laikraščius ir kurti mokyklėles. Lygiagrečiai veikė laisvamaniai ir kūrėsi parapijos. Bet kai vėliau ėmė savintis mūsdiškųjų katalikų nuosavybes, bažnyčiose prasidėjo muštynės; dėlto sumanyta kurti nepriklausomas arba tautiškas parapijas. Tarp vienių ir kitų ėjo smarkios rungtynės.

Bet išeivija rūpinosi ir Lietuvos likimu. Ji gausiai aukojė pinigų caro valdžiai nuversti ir sudėję milijonus nepriklausomai Lietuvai.

Knygoje parodyta, kaip atsirado mūsų didžiosios organizacijos, kaip gimė Pasaulio Lietuvių Bendruomenė ir kodėl Amerikoje jai nesiseka. Bet tai tik maža knygos turinio dalelė. Medžiaga jai buvo renkama 40 metų. Patarina kiekvienam ją įsigyti. Puiki knyga dovanoms.

Parduodama be pelno. Gražiais kietais apdais kainą \$5.00; minkštais apdais—\$4.00.

Užsakymus prašome siųsti šiuo adresu:

KELEIVIS

636 E. Broadway So. Boston 27, Mass.

LIETUVIŲ VISUOMENĖ

Rugpjūčio 24 d., savo gimtadienį, Los Angeles mieste mirė Lietuvos Nepriklausomybės akto signataras; Vytauto Didžiojo ir Vilniaus universitetų rektorius, mokslininkas - lituanistas, patriotizmo bei pareigos simbolis profesorius Mykolas Biržiška.

Rugpjūčio 25 d. visų Los Angeles lietuviškųjų organizacijų atstovai ir L. A. Šv. Kazimiero parapijos klebonas J. Kučingis, susirinkę aptarti lietuvių klausimo, buvo vieningos nuomonės: jeigu Profesorius būtų miręs Nepriklausomoje Lietuvoje, jam būtų surengtos valstybinės laidotuvės. Dabar, esant šios dienos sąlygom, jam turi būti surengtos visuomeninės laidotuvės lietuvių visuomenės aukomis. Toms laidotuvėms surengti buvo įgaliojimas tas pats komitetas, kuris buvo anksčiau visų Los Angeles lietuviškųjų organizacijų išrinktas surengti Profesoriaus 80 metų sukakties minėjimą. Komiteto sąstata: J. Gliuda—pirmininkas, arch. E. Arbas—sekretorius, inž. V. Varnas—izdėninkas ir nariai inž. J. Jodelė, V. Irklė, ats. mjr. K. Liaudanskas ir inž. B. Stančikas. Tas komitetas pasikvietė talkon ir daugiau susirinkimo dalyvių įvairiems laidotuvių reikalams tvarkyti. Buvo priimta laidotuvių sąmata, nustatyta laidotuvių tvarka, parūpintas laidotuvių namų patarnavimas, nupirktą kriptą mauzoliejuje, nuimta velionies veido kaukė ir dėš. rankos atspaudas ir kt. su laidotuvėmis susiję reikalai.

Išpuodingos visuomenės atsisveikinimo iškilmės su Profesoriumi buvo turbūt vienintelės ir nepakartojamos, pašarvojus velionį parapijos salėje ir didžiulių žmonių sambūriui dalyvaujant. Rugpjūčio 29 d. buvo laidotuvės, kurios buvo vienos didžiausių ir gražiausių. Palaidoti skaičius, gėlių ir vainikų masės, religinių apeigų ir visuomenės atsisveikinimo pakilio ceremonijos — visa tai buvo tikros valstybinės ir visuomeninės laidotuvės didžiam tautos sūniui, mirusiam už tėvynės sienų.

Kiekvienai lietuvių organizacijai, kiekvienam lietuviui laisvame pasaulyje yra pareiga ir garbė dalyvauti prof. M. Biržiškos laidotuvėse savo auka. Tik tada tos laidotuvės bus visų lietuvių surengtomis laidotuvėmis, kada laidotuvių išlaidoms padengti suplaus aukos iš visų JAV ir Kanados ir kt. lietuviškųjų kolonijų. Didžiosios mūsų kolonijos Chicago, New York, Boston, Detroit, Philadelphia, Clevelande ir kitur šiuo kviečiamos nepalikti Signataro

Lietuanistinė mokykla vėl veikia

Bostono liutuanistinė mokykla, rugsėjo 8 d. pradėjusi naujus mokslo metus, vėl tęsia intensyvių mūsų jaunimo lietuviško auklėjimo ir mokymo darbą.

Kaip ir pernai, mokyklai vadovauja Antanas Gustaitis, o joje moko J. J. J. Ambraziejienė, Paulina Kalvaitienė, Dalia Ivaškievė, Lidija Jasinskienė ir Džidas Giedraitis. Mokyklai dar trūksta vieno mokytojo, kurį čia nepaprastai sunku surasti, nes, matyt, kadaise buvę mokytojai, kurių čia yra apie 20, jau nemėgsta savo senos profesijos.

Mokyklą ir šiemet lanko daugiau kaip 100 mokinių, nors jų galėtų būti žymiai daugiau. Tuo tarpu pirmąjį skyrių tėvai atvedė 7 mergaites ir 1 berniuką. Kažin, ar tokia proporcija mūsų kolonijoj lietuviškai ir gimsta? Kad turėtume tikresnį mūsų kolonijos vaizdą, artimesniu laiku numatoma su Bendruomenės pagalba surašyti, kiek kuri šeima turi mokyklinio amžiaus vaikų ir kiek jų lanko liutuanistinę mokyklą.

Pereitą šeštadienį Lituanistinės mokyklos klases aplankė prel. Pr. Virmauskis ir karštu žodžiu ragino jaunuolius nuosirdžiai mokyti liutuanistikos dalykų, gyvenime išlikti gerais lietuviams, nenukrypti nuo dorovės dėsnių ir sekti kilnių, aukštą morale švėtyjusių vyrų pavyzdžius.

Balfio banketą globo Edward McCormack, Jr.

Balfio metinio banketo, kuris rengiamas spalio 7 d. L. Piliečių Draugijos salėje, globėju bus generalinis prokuroras Edward J. McCormack, Jr.

laidotuvių būti tik Los Angeles lietuvių surengtomis laidotuvėmis, bet įsijungti į Didžiojo Lietuvos lietuvių sąjūdį, kas nešų bereikalingas papildomas išlaidas.

Kada komitetas baigs savo darbą, visuomenei bus skelbta apskaita: išlaidos ir vardinis visų aukotojų sąrašas.

Aukos siūstinos tik komiteto išdėdintu vardu:

V. Varnas, 800 N. Van Ness Ave., Los Angeles 38, Calif.

Nėrašyti čekių ir perlaidų kitais vardais, nes tai be reikalo apsunkina komiteto darbą.

Komitetas

MES ATLIKAME... VISOKIUS SPAUDOS DARBUS

Jei Jums reikia —

- Biznio kortelių
- Spausdintų vokių
- Laiškams antgalvių
- Programų ar plakatų
- Bet kokių pramogai bilietų
- Draugijoms istatų ar blankų

"Keleivio" spaustuvi padarys Tamstoms viską ir prisiūs. Prašome kreiptis šiuo adresu:

"KELEIVIS"

636 E. Broadway, So. Boston 27, Mass.

VIETINĖS ŽINIOS

Lituanistinė mokykla vėl veikia. Rengėjai kviečia visus banketui ruošti. Smulki programa bus pranešta vėliau.

Mirė J. Plausinaitis

Rugsėjo 15 d. Brocktone mirė ilgai vėžiui sirgęs Justinas Plausinaitis, buvęs nepriklausomos Lietuvos karys.

Buvo atvykęs inž. Venckus

Inž. leit. Laimis Venckus, vienerius metus išbuvęs karo tarnyboje Oklahomos valstijoje, ir gavęs ilgesnių atostogų, buvo atvykęs į Bostoną savo tėvų, brolio ir sesers aplankyti. Čia pasisvečiavęs, jis jau išskrido į Europą, kur praleis dar likusias atostogų dienas. Malonios kelionės!

Gera reklama ir lietuviams

Liepos 27 d. sukako 40 m., kai JAV pripažino Pabaltijo valstybių nepriklausomybę. Tai proga atžymėti Latvių spaudos draugija, kurios centras iki šiol buvo Bostone (pirm. Janis Porietis, sekr. Oswald Akmentinis), bet šiomis dienomis perkeltas į New Yorką, išleido du ženklius, apie kuriuos Keleivy jau buvo minėta. Jie tinka lipdyti ant laiškų. Jų galima gauti ir Keleivy—100 ženklių už \$1.00.

Leidėjai tuos ženklius labai plačiai išplatino tarp žymių valstybės ir visuomenės vyrų ir dabar gauna iš jų labai gražius atsiliepimus. Juose pažadama remti Pabaltijo laisvės pastangas. Tarp atsiliepusių yra buvęs JAV prez. Hooveris, Kanados ministris pirmininkas Diefenbakeris ir kt.

Viena šypsena daugiau—viena raukšlė mažiau.

Vigny

IDOMIOS KNYGOS ROMANAI

Juozas Švaistas: ŽIOBRIAI PLAUKIA, romanas ravičiaus gyvenimo, 233 psl., iš knygnešio kun. M. Sidakaina \$2.50.

Aloyzas Baronas: LIETAI IR BEDUGNĖS, premijuotas romanas, 279 psl., \$3.00.

Aloyzas Baronas: VIENSI MEDŽIAI, 117 psl. kainą \$1.50.

Juozas Švaistas: JO SUZADĖTINĖ, premijuotas romanas iš Vico Kudirkos gyvenimo, 394 psl. kainą \$4.00.

Alė Rūta, MOTINOS RANKOS, romanas apie motinos meilę, jos tikslą ir rūpestį išauklėti savo vaikus pilnai žmonėmis ir tikrais lietuviams, 397 psl., kainą \$4.00.

Jurgis Gliuda, ŠIKŠNOSPARNIŲ SOSTAS, premijuotas romanas iš politinių emigrantų gyvenimo, 268 psl., kainą \$2.50.

Vytautas Alantas: TARP DVIEJŲ GYVENIMŲ, 462 psl., kainą \$4.50.

Pranas Naujokaitis: UPELIAI NEGRIZTA KALNUS, 509 psl., kainą \$5.00.

Vincas Ramonas: MIGLOTAS RYTAS, 166 psl., kainą \$2.00.

SOCIALISTŲ SUKAKTYS

Norvegijos Darbo Partija šiais metais mini 75 metų sukaktį. Ateinančiais metais Vokietijos Socialdemokratų Partija minės 100 metų sukaktį.

Pereitais metais sukako 65 metai nuo Lietuvos Socialdemokratų Partijos įsteigimo.

Ar turi šitas knygas?

PAPARČIO ŽIEDAS ir kitos apsakos, A. Antanov, 45 psl., kainą 10 centų.

GYVULIŲ PROTAS, 212 psl., kainą 75 centai.

SLIUBINĖ IŠKILMĖ, 1 veiksmo komedija, 29 psl., kainą 15 centų.

DIDYSIS SAPNININKAS, 185 psl., kainą \$1.50.

ŽEMES PAKOPOS, J. Baltrušaičio eilėraščiai, 151 psl., kainą \$0.75.

LIETUVOS RESPUBLIKOS ISTORIJA su spalvotu žemėlapiu, 96 psl., kainą \$0.75.

LIETUVOS ŽEMĖLAPIS, 23 psl., kainą \$0.15.

NIHILISTAI, 3 veiksmų tragedija, 29 psl., kainą \$0.20.

DEL PINIGŲ, 3 veiksmų drama, L. Tolstojus, 62 psl., kainą \$0.35.

LYTISKOS LIGOS, dr. F. Matulaitis, 24 psl., kainą \$0.25.

STAEMLDISKA LIETUVA, 32 psl., kainą \$0.10.

LIETUVOS SOCIALDEMOKRATŲ PARTIJOS PROGRAMINĖS GAIRĖS, 32 psl., kainą 25 centai.

JAUNASIS SOCIALDEMOKRATAS Nr 4 ir 5, kainą 35 centai.

SIELOS BALSAS, J. Smelstoriaus eilėraščiai, 221 psl., kainą \$0.75.

LSDP FOR LITHUANIA'S FREEDOM, parašė S. A. Viktoras, 32 psl., kainą 50 centų.

NEPRIKLAUSOMOS LIETUVOS PINIGAI, Jonas K. Karys, 225 psl., kainą \$5.00.

ANARCHIZMAS, 29 psl., kainą \$0.15.

IS DUMINĖS LŪSNELĖS, K. Kraučiuo eilėraščiai, 124 psl., kainą \$1.00.

VARPAS NR 3-4 (Vico Kudirkos šimtmetis, Nepriklausoma ir paversta Lietuva ir kt. 59 psl., kainą \$0.25).

MONOLOGAI IR DEKLAMACIJOS, 96 psl., kainą \$0.25.

KAS YRA SOCIALIZACIJA, K. Kautsky, 31 psl., kainą \$0.30.

DELKO ŽMOGUI REIKIA GERT IR VALGYTI, dr. A. Garmus, 40 psl., kainą \$0.15.

MOTERYSTĖ, J. E. Georg daug patarimų kaip natūraliai gimimus reguliuoti, 224 psl., kainą \$3.00.

ALKOHOLIS IR KŪDIKIAI, kainą \$0.25.

KAIP SENOVĖJE ŽMONĖS PERSISTADYDAVO SAU ŽEME, 28 psl., kainą \$0.10.

EILĖS IR STRAIPSNIAI (Kaip atsirado poezija, reumatizmas, Kražių skerdynės ir kt.), 97 psl., kainą \$0.25.

MATERIALISTISKAS ISTORIJO SUPRATIMAS, 80 psl., kainą \$0.20.

Užsakymus su pinigais prašoma siųsti:

KELEIVIS
636 Broadway
So. Boston 27, Mass.

TURIME LIETUVOS ISTORIJA

Dar turime dr. V. Sruogienės Lietuvos istorijos kelis egzempliorius. Tai didžiausia ir visiems suprantamai parašyta knyga, 947 psl., su trimis žemėlapiais ir daug paveikslų. Kaina 12 dolerių.

SV. RAŠTO TYRINETOJŲ SKELBIMAS

Ką Sv. Raštas sako apie Jėzaus mirtį? Jėzus mirė už pasaulio nuodėmes. Raštas taip sako: Per nieką kita nėra išganymo, nes neduota žmonėms kito vardo po dangumi, per kurį mes turėtume būti išgelbėti, kaip tik vardan Jėzaus Kristaus, bet ne mirtinio žmogaus vardan. Raštas sako, kad be kraujo praliejimo nėra jokio atleidimo nuodėmėms. Jėzus Kristus pralijo savo kraują.

Skaitykite Sv. Raštą 3 k. Mozės, 17: pr. 11. e. Elbro 9: pr. 22 e. Kolos 1: pers. 20. e.

Ar ne geriau klausyti Jono Krikštojo, kuris nurodė į Jėzų ir tarė: Štai Dievo avinėlis, kuris atima pasaulio nuodėmes. Klausimas kodėl siolaikiniai perstatymai apie Išganymo Jėzaus mirtį turi tokia maža svarbą. Ar būtų galima surasti kokią palaimą žmonijai? Tai turi būti pripažinta, kad jie negali įvykdyti jokių palaimų. Mirtinas žmogus nieko negali: nei tobula sveikata grąžinti, nei mirusius prikelti, negali suristi velanę, nei kurtųjų ausis atidaryti, nei sugrąžinti žmonėms jų mintis. Žmogus nieko negali.

Jėzus, kuris davė atpirkimą už visus jo prisikėlimė iš numirusių, jam yra duota galybė kaip danguje taip ir ant žemės, ir jis turi galybę prikelti visus iš numirusių. Jėzus pradės vykinti tą darbą netolimoj ateityje.

Skelbia:

William Shinkus, 3308 Lincoln Ave. Cleveland 34, Ohio.
Mes turime pasiskaitymų lapelių ir knygučių įvairaus turinio tikėjimo klausimais. Parašykite mums laišką ar atvirutę, gausite nemokamai.

Jieškojimai

IESKAU GIMINIŲ

Paieškau savo dėdes, motinos brolio, Mykolo Bistras. Jis su žmona Elena ir penkiais vaikais (Elena, Pranciška, Antanas, Mykolas ir Eleonora) kadaise gyveno Illinois anglų kasyklų rajone, paskui persikėlė į farmą prie Chicago, Cook Co. Kohl III (Box 1115), o paskui išsikėlė į Chicago miestą, bet adresu neatsimenu. Mano dėdė ir dėdienė, ar jų vaikai, arba kas juos žino, prašomi parašyti man šiuo adresu: Wladislaw Kanclerz, Frakow 28, os. Willowe 3/11 Poland. (40)

Vedybos

Esu pusanžis vyras gero charakterio, mandagus. Prašau atsilipti nuo 40 iki 60 metų pasiturintis moteris biznio reikalu, farmerkoms pirmenybę. Į rimtus aprašymus su paveikslais atsakysiu. Paveiksli gražiusiu. Paslaptis garantuota. Rašyti:

Mr. Kap.
115-19 Liberty Ave.
Candy Store
Richmond Hill 19, N. Y. (39)

Noriu susipažinti su apie 40 metų amžiaus vyru veddytu tikslu. Esu vieniša. Atsakysiu į rimtus laiškus tik Amerikoje gyvenantiems. Daugiau žinių laišku. Prašom rašyti: Miss Jennie Yudes, 591 William Ave, Brooklyn 7, N. Y. (38)

Susivienijimas Lietuvių Amerikoje

Jungia lietuvių bendram lietuviškam darui, auslėja tautinį solidarumą, rūpinasi išlaikyti lietuvių ir remia kovą dėl Lietuvos laisvės atstatymo.

SLA GYVYBES APDRAUDA IKI \$10,000.

SLA—TAUPOMOJI APDRAUDA IKI \$10,000 dešimčiai ir dvidešimčiai metų ypatingai naudingas jaunimui. Po 10 ar 20 metų apsidraudęs gauna pilną apdraudus sumą.

SLA—mažamečių apdrauda—rimtas aprūpinimas ateitai.

SLA—SVEIKATOS ir NELAIMINGŲ ATSIDARAVimų apdrauda duoda pašalpos iki \$325 į mėnesį.

SLA apdrauda—SAUGI, NELIECIAMA ir NEPRARASTINA. SLA nariu galima būti nuo gimimo dienos iki gilių senatvės.

Daugiau žinių apie SLA darbus ir apdraudas galite gauti SLA kuopose, kurios yra visose žymesnėse lietuvių kolonijose ir SLA Centre. Rašykite tokiu adresu:

LITHUANIAN ALLIANCE OF AMERICA

307 West 30th Street, New York 1, N. Y.

Vietinės žinios

P. LEMBERTUI 65 METAI

Rugsėjo 18 d. sukako 65 metai amžiaus veikiam ir maloniam Bostono lietuvių visuomenės nariui Pranui Lembertui. Ta proga sveikiname jį ir linkime dar ilgų, darbingų ir laimingų metų.

Pr. Lembertas gimė 1897 m. rugsėjo 18 d. Eičiūnų k. Paežerėlių vls., Sakių aps. Jis studijavo teisę Lietuvos Universitete, dirbo notaro įstaigoj ir buvo ilgametis Biržų notaras, veiklus to miesto visuomenės darbuotojas ir kultūrininkas. Reikia pažymėti, kad Pranas Lembertas jaunystėje dar lankė Kaune dramos studiją, mokėsi konservatorijoje, ruošdamasis dainininko karjerai, ir tik susiklosčiusios gyvenimo aplinkybės jį vėliau nukreipė nuo šio meno į praktišką, ne teisininko profesiją.

1944 m. jis su šeima pasitraukė į Vokietiją, o 1950 m. atvyko į Bostoną. Tiek Europoje, tiek čia Pr. Lembertas buvo ir yra gyvas mūsų visuomenės narys, veikliai pasireiškias mūsų kultūrinuose darbuose.

Pr. Lembertas yra ir dailiojo žodžio kūrėjas, pradėjęs spaudoje savo poeziją reikštis dar 1917 m. Atskirais leidiniais yra išleidęs savo eilėraščių rinkinius — Saulėtekiai (1935 m.) ir Baltija saukia (1947 m.). Kartas nuo karto jo eilėraščių randame ir šių dienų mūsų spaudoje.

Pr. Lembertas Bostone sėkmingai verčiasi nekilnojamojo turto pirkimo-pardavimo verslu, kurį laiką turėjo savo atskirą įstaigą, o dabar yra įsijungęs į A. Ivas to rūšies įstaigą. Jo simpatingoji žmona turi čia grožio saloną "Mona's Beauty", vienintelis jų sūnus Vitalis yra inžinierius ir dirba Hartforde.

J. V-gas

Dail J. Bagdonas išskrido

Dail. Juozas Bagdonas, užbaigęs traktų visus po pavykusios parodos užsilikusias reikalus, šį pirmadienį išskrido į Washingtoną, kur jis nuolat gyvena.

Dailininkas bostoniškų lietuvių jo ir jo kūrybos sutikimu labai patenkintas ir tikisi ateityje čia surengti parodą dar amerikiečių publikai.

Trans-Atlantic Travel Service

Biletai lėktuvais — parūpina viešbučių užsakymus, padeda sutvarkyti kelionei reikalingus dokumentus į visas valstybes.

Tose Pačiose Patalpose

DIDŽIAUSIA SIUNTINIŲ PERSIUNTIMO ĮSTAIGA NAUJOJOJ ANGLIJOJ
GLOBE PARCEL SERVICE, Inc.

390 West BROADWAY, So. Boston 27, Mass., Tel. AN 8-8761 Persiunčiame Jūsų sudarytus siuntinius į LIETUVĄ ir VISAS kitas Rusijos valdomas sritis.

Siunčiama nauji įvairūs daiktai ir nekonservuotas maistas. Visi dokumentai paruošiami rūgų kalba ir siuntiniai išsiunčiami tiesiog iš BOSTONO per 42 valandas nuo jų priėmimo. — Oro paštu — tą pačią dieną. Persiuntimo išlaidas ir SSSR muitą apmoka siuntėjas. Medžiagas, odas, skaytes, megstinius ir kt. galima pirkti SAVI KAINA mūsų įstaigoje. Taip pat pigiai persiunčiame akordijonus, siuvamas "Singer" mašinas ir kitas prekes. Prašykite mūsų katalogų.

Iš toliau siųskite siuntinius mūsų viršų nurodytu adresu. Įdėkite daiktų sąrašą ir aiškiai siuntėję ir gavėjo adresus. Mes, siuntinį perkavę, pranešime Jums, kiek kainuoja persiuntimas.

Atsiųsti paštu siuntiniai paruošiami greičiausiu laiku. Galima siųsti iki 44 svarų paketus, jei siunčiami daiktai telpa dėžėje, kurios dydis yra 14" x 13" x 20" colių. Oro paštu galima siųsti iki 22 svarų.

ISTAIGA LIETUVISKĄ KREIPKITES LIETUVISKAI VISI SIUNTEJAI ISTIKINO, KAD MŪSŲ ISTAIGA SAZININGIAUSIAI PATARNAUJA IR GREICIAUSIAI PERSIUNČIA SIUNTINIUS, SIUNTINIŲ APDRAUSTI.

Siunčiame su INTURISTO įgaliojimais Siuntiniai priimami kasdien nuo 9 iki 5 val. vak., ketvirtadieniais nuo 9 val. ryto iki 7 val. vak. ir šventadieniais nuo 8 val. ryto iki 2 val. popiet.

VEDEJAS: JONAS ADOMONIS

Pagerbė senuosius narius

So. Bostono L. Piliečių Dr. ja rugsėjo 16 d. pagerbė tuos savo narius, kurie draugijoje išbuvo ilgiau kaip 25 metus. Į pagerbimą susirinko apie 350 asmenų, jų tarpe ir kandidatas į senatorius Mass.—Twhig.

Po JAV ir Lietuvos himnų, invokacijos ir geros vakarienės pirm. Edmundas Ketvirtis tarė trumpą žodį ir paprašė adv. Anthony Young tolimesnei programai vadovauti.

Solistas S. Liepas gražiai sudainavo 3 dainas, jam akomponavo muz. Julius Gaidelis, Onos Ivaškiene vadov. Vaujami šokėjai pasoko Lenčiūgelį seniausio draugijos nario Kazimiero Pratapo garbei, o B. Adomavičiūtė, jau gražiai užsirekomendavusi eilėraščių sakytoja, pasakė šitai progai labai tinkamai parinktą eilėraščių "Gal pamiršai" visų narių veteranų garbei.

Po Juozo Lekio apie senuosius narius ir Albino Nevierio apie jau mirusius žodžių draugijos pirmininkas prisegė specialiai paruoštus ženklelius pagerbiamiesiems. Viso labo tų ženklelių prisegta 115 (iš viso narių veteranų yra 147, bet kiti dėl įvairių priežasčių negalėjo dalyvauti).

Pagerbimas baigėsi šokių. Jų metu didžiausio dėmesio susilaukė seniausios draugijos narys, jau senokai peržengęs devintą dešimtį, jaunatėje buvęs didelis šokėjas ir kitus mokes šokti — Kazimieras Pratapas, kai jis išėjo valsa su tautinių šokių nepaįstama puoselėtoja Ona Ivaškiene. Pradžioje jis muzikos takto nepagavo, bet toliau juodu sukosi kaip aivarai.

2-is

Juos pagerbė susikaupimo minute

Pereitame numery buvo paskelbtas sąrašas narių, kurie So. Bostono Lietuvių Piliečių Draugijoje išbuvo ne mažiau kaip 25 metus. Jie visi buvo pagerbti pereitą sekmadienį draugijos valdybos suruoštame bankete. Dabar skelbiame sąrašą tų, kurie priklausė draugijai ne mažiau kaip 25 metus, bet mirė, nesulaukę pagerbių, kaip gyviems pridera. Šie buvo pagerbti susikaupimo minute:

Anthony Ashmenskas, Charles S. Baben, Anthony Bender, Joseph Kapachūnas, Joseph W. Casper, Joseph Einigis, Felixas Grenelis, Adolfas Grigaliūnas, Juozas Gustaitis, Aleksandras Ivaška, Anne Janusonienė, Frances Karsokienė, Peter Kiburis, Adam S. Komecius, Anthony Kupstis, Peter Lazgauskas, Mečislovas Paleionis, Stanley Mockus, Antanas Macejūnas, dr. Joseph L. Pašakarnis, Antanas Pastelis, John L. Petrauskas, John Pranaitis, George Sinkus, Baltramiejus P. Tumavičius, Charles Wilaišis, Peter Yankus, Romald Yanus, Andrew Yuga, Vincent Yurgelaitis, Dominic A. Zaleckas, Kazys Žibikas, Joseph Taurinskas, Frank Tuileikis.

Mirė prel. P. Strakauskas

Rugsėjo 13 d. mirė ilgametis Brocktono klebonas prel. Pranciškus Strakauskas. Jis jau prieš porą metų buvo pradėjęs širdimi negaloti.

Ištekėjo D. Mongirdaitė

Dainininkė Daiva Mongirdaitė ištekėjo už Roberto Richardsono. Vestuvinė puotė buvo Tautinės S-gos namuose rugsėjo 15 d.

R. Richardson yra švedų kilmės, dirba Harvardo universitete ir studijuoja inžineriją Northeastern universitete.

I. Kamantauskienė buvo Washington

Dailininkė Irena Kamantauskienė, kuri nuo spalio 6 d. Tautinės Sąjungos namuose rengiasi atidaryti savo kūrybinių parodą, praėjusią savaitę buvo išvykusi į Washingtoną su savo sūnumi Viktoru, jo žmona ir dviem jų vaikais pasimatyti. Jos sūnus su šeima atvyko iš Venecuelos nuolat apsigyventi šiam krašte. Neturimai parinktą eilėraščių "Gal pamiršai" visų narių veteranų garbei.

Pirmadienį laivu iš Venecuelos į New Yorką atplaukė ir jaunosios Kamantauskienės motina Marija Janušauskienė, ilgamečio Sialijų miesto ligoninės vedėjo dr. B. Janušausko našlė (pats dr. B. Janušauskas mirė P. Amerikoje).

Dar nupirkta paveikslų

Be jau praeitame numery minėtų asmenų, kurie įsigijo dailininko Juozo Bagdono abstrakcinio meno paveikslų, pastaruoju metu dar vieną nupirkė Jonas Starinskas ir didžulį kūrinių dr. St. Jasaitis.

Vieną paveikslą dail. J. Bagdonas dovanojo Lietuvių Kultūros Klubui. Jį galės laimėti tas, kuris bus laimingiausias.

Dr. Jonas Grinius pas Bostono skautus

S. m. rugsėjo 21 d., penktadienį, 7:30 val. popiet Daugiaus postu patalpose, 168 H St., So. Bostone, bus dr. Jono Griniaus paskaita: "Lietuvių rezistencija vokiečių akimis." Po paskaitos — kavutė ir šokiai.

Kviečiami visi skautai Vyčiai, akademikai, tėveliai ir švečiai pasiklausyti mūsų reto svečio iš Europos. Paskaitą rengia Bostono vyr. sk. "Kražantės" dr-vė.

Mirė A. Majauskas

Rugsėjo 12 d. po sunkios operacijos Haverhill'yje mirė Andrius Majauskas, 70 metų amžiaus, pirmojo pasaulinio karo veteranas, pažangus žmogus, senas Keleivio skaitytojas. Jis paliko pusbrojį Petrą Gardulį, kuriam reikiama užuojauta.

Velionis priklausė Lietuvių Piliečių Klubui ir ilgai dirbo jo vadovybėje, priklausė Amerikos Legionui, SLA 102 kuopai ir per ilgus metus buvo veiklus LSS kuopoje.

Sėdi kalėjime, bet yra kandidatas į seimelį

Aštuntojo apylinkės (Dorchester) kandidatas į Mass. seimelį yra ir Charles Ianne. Jis ir dabar yra seimelio narys.

Jis nuteistas vienerius metus kalėti už tai, kad iš Metropolitan District įstajos paėmė už šaligatvio padirbimą, kurio jis nedirbo. Idomu bus patirti, ar tos apylinkės rinkikai norės turėti savo atstovą asmenį, kurį teismas nubaudė už visuomeninės įstaigos apvogimą.

LAISVĖS VARPAS

NAUJOSIOS ANGLIJOS LIETUVIŲ KULTŪRINĖ RADIO PROGRAMA

Sekmadieniais 8-9 val. ryte AM Bangomis 1190 kilociklų FM Bangomis 105.7 megaciklų IS WKOX, Framingham, Mass.

VEDEJAS—P. VIŠCINIS 47 Banks St.

BROCKTON 18, MASS. Tel. JUniper 6-7209

NAUJAS 1962 J. M. AUTOMATIŠKAS ALIEJAUS KROSNIS SU VISO AMŽIAUS GARANTUJA

Į PILNĄ ĮRENGIMĄ ĮEINA: NACIONALINIAI GARSI J. M. KROSNIS SU TERMO-STATU • MASTER RELAY • HI-LIMIT CONTROL • COMBUSTION CHAMBER • ELEKTROS SUJUNGIMAI • 275 GALIŲ ALIEJAUS TANKAS IR • DARBAS UZ

SPECIALIAI ŽEMĄ KAINĄ

Anksto Spaudimo

\$269.

24 Valandų aptarnavimas

FORTUNA FUEL CO.

45 Dorset St., Dorchester, Mass.

Geneva 6-1204

The Apothecary

LIETUVIŠKA TIKRA VAISTINE

Parduodame tikrai vaistus, išpildome gydytojų receptus ir turime visus gatavus vaistus.

Jei reik vaistų — eikit į lietuvišką vaistinę.

Sav. Emanuel L. Rosengard, B. S., Reg. Pharm.

382 a W. Broadway, tarp E ir F gatvių, SO. BOSTON.

Telefonas AN 8-6020

Nuo 9 val. ryto iki 8 val. v., išskyrus šventadienius ir sekm.

Ramovėnų šventė

Bostono ramovėnai savo metinę šventę švęs gruodžio 9 d. So. Bostono L. Piliečių Dr-jos salėje.

Pakalbinkime draugus, kaimynus ir pažįstamus užsaisyti "Keleivį." Kaina metams penki doleriai.

ISNUOMOJAMAS KAMBARYS
Išnuomojamas vyriui ar material geras kambarys, patogus, rami vieta pensininkui. Kreiptis 608 E. Seventh St., South Bostone.

BUTAS NUOMAI
4 gambarių butas 3-čiame aukšte, geras siūdomas, "saveris," kiti patogumai. Kreiptis 253 Gold St., South Bostone, antrame aukšte bet kada, arba telefonu: AN 9-1676. (39)

MOTERIS PRIE PUSIAUINVALIDO
Reikalinga moteris prie slaugymo pusiau invalido. Yra vieta gyventi. Kambarys ir maistas. Alga. City Point srityje. Skambinti WE 5-0468 arba VI 3-7310.

REIK PATYRUSIO BARTENDERIO
Geras atlyginimas, lengvos darbo sąlygos. Kreiptis pas Petrą Peldžių. Strand Cafe Corp. 374 W. Broadway, So. Boston, Mass.

DOVANOS Į LIETUVĄ

Siųskite dovanų siuntinius giminėms į Lietuvą per mūsų įstaigą. Siuntiniai nuveiks tvarkingai ir be trūkumų. Neuzmirškime giminių draugų Lietuvoje.

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.

174 Millbury Street WORCESTER, MASS. Tel. SW 8-2868

Peter Maksovytis

Carpenter & Builder

925 E. Fourth St., So. Boston

Atlieku visus patalynės, remonto ir projektavimo darbus iš lauko ir viduje, gyvenamųjų namų ir biiznio pastatų, pagal Jūsų reikalavimą. Saukite visados iki 9 valandų vakaro. Telefonas AN 8-3630

GR 9-1805 ir AN 8-9304

Dengiamo Stogus

Ir Taisome Juos

2VYRU IR SMALA TAISSOM Taisome, singeliuojame, dengiamo aliuminijum ir dažome iš lauko sienas.

Free Estimates SAUKTI PO 5 VAL. VAKARO Du broliai lietuvių Charles ir Peter Kleisaukai Garantuojame gerą darbą

Apsidrausk

NUO LIGŲ IR NELAIMIŲ

Draudžiame nuo polio, visokių kitokių ligų ir nuo nelaimių (ugnis, audra ir kt.). Visais insurance reikalais kreiptis:

BRONIS KONTRIM

Justice of the Peace—Constable 598 E. Broadway So. Boston 27, Mass.

Tel. AN 8-1761 ir AN 8-2483

Dažau ir Taisau

Namus iš lauko ir viduje. Lipdau popierius ir taisau viską, ką pataisyti reikia. Naudoju tik geriausią medžiagą.

JONAS STARINSKAS 220 Savin Hill Ave. Dorchester, Mass. Tel. CO 5-5854

Charles J. Kay

LIETUVIS

Plumbing—Heating—Gas—Oil License No. 4839

Į Gazo šilumą paimti \$265

Telefonas: CO 5-5839

12 MT. VERNON STREET DORCHESTER 25, MASS.

NECCHI SIUVAMA MASINA

1960 Modelis

Nebuvo dar naudota. Siuva zigzagą, ado, išsiuvina, dirba monogramas, dirba žirkavones ir t. t., ir t. t. Originalūs su penkių metų garantija \$25 už viską—galima mokėti po \$1.25 per savaitę. HA 6-3900

Bay View Realty Co

Real Estate - Insurance Notary Public

Antanas JUKNEVICIUS Bronius MIKONIS

LICENSED BROKERS

Sąžiningas patarnavimas perkantiems, parduodantiems, ir draudžiantiems namus, aklius, ir verslus Bostone ir apylinkėse.

1672 DORCHESTER AVE. DORCHESTER 22, MASS.

Office AV 8-4144 Res. AV 8-4144 ir CO 5-8841

RADIO PROGRAMA

Seniausia Lietuvių Radijo Programa Naujojo Anglijoje iš stoties WLYN, 1360 kilociklų, veikia sekmadieniais nuo 1 iki 1:30 val. dieną. Perduodama: Vėliausių pasaulinių žinių santrauka ir komentarai, muzika, dainos ir Magdutes pasaka.

Biznio reikalais kreiptis į Baltic Florists gėlių ir dovanų krautuvę, 502 E. Broadway, So. Bostone. Telefonas AN 8-0489. Ten gaunamas ir Keleivis.

Tel. AV 2-4026

Dr. John Repshis

LIETUVIS GYDYTOJAS

Valandos: 2-4 ir 6-8 Sekmadieniais ir šventadieniais pagal susitarimą

495 Columbia Road Artū Upham's Corner Dorchester, Mass.

Dr. J. C. Landžius (Seymour)

Lietuvis Gydytojas ir Chirurgas X RAY

534 Broadway, So. Boston, Mass.

VALANDOS nuo 2 iki 4 ir 6 iki 7 TEL. AN 8-2712

Namai ir ūkis: 287 Concord Rd., Billerica, Mass. TEL. MO 3-2948

TELEFONAS AN 8-2805

Dr. J. L. Pasakarnis

Dr. Amelia E. Rodd

OPTOMETRISTAI

VALANDOS: Nuo 9 ryto iki 6 vakaro Trečiadieniais ofisas uždarytas

447 BROADWAY SOUTH BOSTON, MASS.

A. J. NAMAKSY

Real Estate & Insurance

409 W. BROADWAY South Boston, Mass.

Office Tel. AN 8-0948

Ketvirtis & Co.

JEWELERS—

Laikrodžiai-Deimantai Papuošalai

Elektros Prietaisai

Rūpestingai taisome laikrodžius, žiedus, papuošalus

379 W. BROADWAY SOUTH BOSTON

Tel AN 8-4649

Flood Square

Hardware Co.

Savininkas N. J. ALEKNA

628 EAST BROADWAY SOUTH BOSTON, MASS.

TELEFONAS AN 8-4148

Benjamin Moore Dažai Popierius Sienoms

Stiklas Langams Visokie reikmenys namams Reikmenys plumbieriams Visokie geležies daiktai